Debis 2.° quod cognitio libera etsi potuerit non esse absolute ex suppositione tamen quod fue-
rit ab æterno in Deo non potest non esse et implicat quod non sit; unde licet verbum divinum
quoad sui entitatem sit necessarium potest ex tali cognitione procedere. Sed contra est: quia non existentia
oppositi seu variatio status in verbo est impossibilis absolute; variatio autem seu non existentia
liberæ terminationis cognitionis divinæ ad futura est solum impossibilis ex suppositione; sed id quod
non existentia est absolute impossibilis non potest per se procedere nec connecti cum eo cuius non existentia
est solum impossibilis impossibilitate ex suppositione: ergo contra verbum divinum neque per se ex li-
bera cognitione procedere.

2.° probatur contra ex principiis auctoris ante statutis: quia illud solum per se
ad verbi productionem concurrit, quod per se, et essentialiter requiritur ut cognitio ex qua pro-
dit sit infinita, et comprehensiva; sed ad hoc essentialiter non requiritur quod ad futura contingentia
terminetur: ergo. Maior patet et minor probatur: quia ut Deus se ipsum comprehendat sufficit quod per-
fecte penetret suam omnipotentiam, et in illa cognoscat quidquid per illam potest produci, nec ex se
exigitur quod cognoscat futura, alias si Deus decrevisset nulla creata producere in
quo casu nulla creatura esset futura, ac proinde non esset in Deo futurorum cognitio non
posset se ipsum comprehendere quod est absurdum. §. 2.us argumentum.

§. 2.

Argumenta in contrarium solvuntur

Arg. 1.° ex D. Aug. 15. de Trin. cap. 14. ubi docet, verbum divinum esse de omnibus quæ sunt in
scientia Dei. et ex D. Th. hic art. 2. ad 4 asserente quod Pater intelligendo se, et Filium
et Spiritum Sanctum et omnia alia, quæ in eius scientia continentur concipit verbum; sed creata fu-
tura in scientia Dei continentur: ergo ex illarum cognitione verbum procedit.

Ad Aug. dicit verbum
divinum esse de omnibus quæ sunt in scientia Dei, etiam de contingentibus restrictive enim non solum possibilia,
sed etiam futura non tamen habet ortum ex futurorum scientia, sed illa mere concomitanter
et veluti per accidens ad eius productionem concurrit. Ad D. Th. respondeo illum loqui de scientia Dei
naturali et necessaria quæ simplicis intelligentiæ appellatur quæ non se extendit ad res con-
tingentes, et futuras sed tantum ad possibilia terminatur.

Arg. 2.° quia verbum per se procedit ex cognitione
comprehensiva essentiæ; sed hæc supposito decreto de creaturis futuris per se petit terminari ad illas: ergo.
Minor probatur: quia comprehensio est cognitio obiecti et omnium quæ in illo sunt cognoscibilia; sed supposito decre-
to de existentia futurorum illa sunt cognoscibilia in essentia divina: ergo tali decreto supposito comprehensio
essentiæ per se petit terminari ad futura. 2.° probatur eadem minor: si decreto supposito cognitio divina
non terminaret ad futura non esset infinita, utpote non attingeret sua cognoscibilia et consequenter non esset com-
prehensio essentiæ divinæ, quæ cognitionem infinitam exponit: ergo de ratione cognitionis comprehensivæ
essentiæ est terminari ad futura supposito de illorum existentia decreto.

Confirmatur: ex eo quia se verbum
procedit ex cognitione negatione inferret variationem status in verbo; sed ex negatione cognitionis futurorum
supposito decreto inferret variationem status in verbo: ergo. Minor probatur: si supposito decreto non esset in
Deo libera futurorum cognitio Dei scientia infinita non esset: ergo etiam verbum ex illa procedens infinitum
non foret, et consequenter variaret intrinsece.

Respondeo distinguo maiorem: verbum per se procedit ex cognitione
comprehensiva essentiæ, ut terminata ad obiectum necessario seu cum ipsa essentia divina necessario connexa concedo maiorem
ut terminata ad obiectum liberum, et cum essentia divina non necessario connexa, nego maiorem. Unde cum essentia di-
vina cum talibus futuris necessario connexa non sit, cognitio comprehensiva illius ad futura contingentia
per se terminari non petit.

Ad 2.um nego maiorem et minorem. Ad quam primo probatum distinguo maiorem: comprehensio est
cognitio obiecti, et omnium quæ in illo sunt cognoscibilia per se et ratione alicuius specialis necessitatis
concedo maiorem, per accidens et ratione alicuius suppositionis aut habitudinis liberæ, et contingentis nego
maiorem et distinguo minorem: supposito decreto futura sunt cognoscibilia in essentia cum quadam necessitate nempe
cum libera, et contingenti transeo, concedo minorem. etenim ad comprehendendum aliquam potentiam suf-
ficit cognoscere obiecta, quæ per se et necessario in illa continentur, aut connectuntur, nec requiritur
attingere illa ad quæ per accidens et contingenter se extendit. Quare si Deus decre-
visset nihil ad extra producere nil ut futurum cognosceret, et tamen perfecte suam om-
nipotentiam comprehenderet, videndo infinitas creaturas possibiles, quæ solum ut in ea continentur, et cum
qua essentia connectuntur.

Ad 2.am probationem dico ante solutionem datam, et dico etiam consequentia: de ratione com-
prehensionis essentiæ est terminari ad futura per rationem creaturæ essentialiter et necessario, non autem pro
ratione creaturæ contingentis concedo consequentiam. Illud satis clarum est et ex dictis fit ma-
nifestum.

Instabis: eiusdem habitudines necessariæ in Deo sint rationes contingentibus, aut liberis po-
nunt esse pro ratione essentialiter cognoscibilia: ergo illud est nullum. Antecedens probatur: quia eiusdem essentialia per
rationem rationalibus possunt rationalia per rationem essentialiter cognosci, eo quod in eadem
intrinseco coexistunt; sed habitudines necessariæ cum liberis et contingentibus in eadem nunc

88

et infiniti coexistunt in Deo: ergo. R. neg. ant. Ad pb. ad causalis illius adpositi non esse, sed enim ex eo quod notionalia cum essentialibus essentialiter connectuntur, ac proinde in essentialibus possit notionalia per priori essentialis cognosci, ut in medio essentiali cum illis connexo, decretum autem liberum, nec est per priori necessarium, nec essentialiter connectitur necessario cum illis; unde Dei cognitio, ut ad illa per tali prioritate tracta, negat ad liberum decretum transire et contenta nec ad futura quae in decreto libero essent cognosci. Ad confirmationem probatis argumenti 1.o distinguo maiorem: ex eo per se verbum procedit ex eo quod negatione inferatur variatio status in verbo, nulla facta suppositione libera, 2.o maiorem facta suppositione libera nego maiorem. Illud constat ex dictis.

Instabis: quia idem ex eo variatione infertur variatio in verbo, nulla facta suppositione per se sequitur ad esse verbi perfectionem absolutam: ergo idem ex eo negatione sequitur variatio in verbo nulla facta suppositione per se sequitur ad esse verbi perfectionem absolutam: ergo idem ex eo negatione sequitur variatio in verbo facta aliqua suppositione per se exigitur ad eius productionem perfectionem ex suppositione. R. dist. ant., nego consequentiam. Quia idem ex eo variatione sequitur variatio verbi absolute pertinet ad principium generationis necessarium; idem autem ex eo negatione solum sequitur variatio in verbo facta facta libera suppositione ad tale principium non pertinet; verbum autem solum potest quoad sua entitatem per se procedere ex cognitione illorum, quae pertinent ad principium generationis non contingentium; secus autem ex cognitione illorum, quae contingenter solum vel libere se habent ad illud.

Arguitur 3.o quia verbum divinum debet in actu 2.o exprimere, ac repraesentare omnia absoluta, quae ad essentiam divinam, ut habet rationem speciei intelligibilis et principii quo divinus intellectus, veluti in actu 1.o repraesentat; sed supposito decreto essentia divina ut gerit vices speciei intelligibilis, et ut habet rationem principii quo divinus intellectus est per se repraesentativa futurorum: ergo supposito decreto per se repraesentat futura, et per consequens supposito de futuris decreto verbum divinum exigit ex illorum cognitione procedere. R. dist. maiorem, nego minorem. Cum enim res futurae non sint cum divina omnipotentia necessario connexae, essentia divina, etiam ut habet rationem speciei intelligibilis non est per se repraesentativa futurorum, sed per accidens tantum, et concomitanter, quatenus ad rei veluti accidentaliter advenit divinum voluntatis decretum liberum. Unde verbum divinum per se, et ex vi suae productionis futura contingentia non exprimit, sed illorum cognitio ad eius productionem concomitanter solum et veluti per accidens se habet.

89.

Ex dictis colliges verbum divinum per se procedere ex cognitione divinorum decretorum sub ratione principii per accidens vero, seu concomitanter ex cognitione illorum sub ratione rationis ad creaturas. Patet hoc: quia decretum liberum sub ratione principii non necessario; sub ratione vero rationis ad creaturas non libera: ergo.

Quaestio 7.a de 3.a persona Trinitatis.

Sicut Filius, ita Spiritus Sanctus varia sortitur nomina, ex quibus tria sunt propria, scilicet Spiritus Sanctus, amoris et doni. Dicitur Spiritus Sanctus quia sicut ad interiorem cognoscendi rationem et vim spirandi spiratione procedit, ita et dilectio, qua Spiritus Sanctus procedit intima ac naturalis est, et ex infinita Patris et Filii bonitate procedit. Nomen amoris proprio titulo ei convenit. Quia sicut ex hoc quod aliquis se ipsum intelligit procedit intellectualis conceptio rei intellectae; ita ex hoc quod aliquis se ipsum amat procedit quaedam impressio rei amatae in affectu amantis, quae dicitur amor seu impulsus. 2.o dicitur amor ratione sue operationis quoniam nobis infundit gratiam et charitatem. 3.o nomen est donum: quia sicut Spiritus Sanctus procedit ut amor notionalis Patris et Filii; amor autem est 1.us donum quod offertur amico.

Articulus 1.us utrum si Spiritus Sanctus non procederet a Filio ab eo distingueretur ab illo?

§.us 1.us relatis sententiis eligitur vera, et probatur 1.o

Ut certum certitudine fidei supponimus Spiritum Sanctum a Filio procedere. Quae veritas contra Graecos ex pluribus definitionibus invenitur: in Florent. 1.o in confess. fidei in Toletano 3.o in anathematismo 3.o in Tolet. 4.o cap. 1.o in Tolet. 6.o cap. 1.o in Toler. 8. in symbolo in Later. IV. in professione fidei in Lateranensi sub Innocentio 3.o cap. 1.o in generali Lugdunensi ubi a Graecis et Latinis cantatum est symbolum cum illa additione filioque procedit, ac tandem in Trid. sess. 3.a in confess. fidei. Constat enim eadem veritas ex dictis sacrae paginae locis, quae fuse et doctissime ut semper habet Reverendiss. Mag. a S.to Thoma expendit hic art. 3.o

Supponendum est cum PP. Gothofredo, Granado, et aliis, quod articulus suppositus in praesenti, quamvis maximae est utilitatis, quod plura in primis omnis theologorum quaestiones supponunt admittunt et quaestiones movent. 2.o quia si Spiritus Sanctus non procederet a Filio ab illo non distingueretur per evidentiam convincitur rationem divinitatis Spiritus Sancti a Filio et quod a Filio procedat: ergo ad hoc investigandum utiliter quaestio agitatur et magno admittitur. 3.o ratione utiliter disputatur haec quaestio: an si Deus non esset immutabilis esset repugnantia ut in Deo relationes non essent manentes personae divinae? an si hoc non esset nihilominus esset ad quo distinctae? 4.o ad investigandum: an immutabilitas sit ratio gravitatis. R.

ad dignoscendum: quæ sit ratio formalis unitatis et distinctionis personarum in Deo et 3° ad inveniendum rationem, quia hoc 1° distinxit et illud ab æquo distinguit, ergo in his omnibus responsiones impossibiles sint: ergo radicaliter quævis suppositio a nobis facta sit impossibilis, utiliter tamen disputatur hæc quæstio ad investigandum, quæ sit ratio formalis distinctionis personarum in Deo, ut ex inde quia negatione adhæsit ut Græcos ad suum errorem defendendum, convincat. His positis.

Ut ad difficultatem veniamus 3. sententio AA. sunt. 1a affirmat in præfata hypothesi Spiritum Sanctum fore distinguendum a filio. Hanc tenent omnes Scotistæ cum suo Doctore in 1. dist. 11. q. 2. ubi Ochamus conclusione 1a et Carthusianus q. 3. 2a sententia distinguit de hac quæstione tractata theologice, id est innitendo in principiis revelatis et ex illis arguendo, et tractata metaphysice, id est inspecto solo lumine naturali et principiis illius. Priori modo docet esse dicendum theologice, quod in prædicta hypothesi Spiritus Sanctus non sit realiter distinguendus a filio; in posteriori autem sensu tractando quæstionem ut esse sehoi ius. Ita Valentia disp. 2. punct. 3.

3a et vera sententia absque illa restrictione docet, data illa hypothesi Spiritum Sanctum a filio realiter non distinguendum. Hanc tenet S. D. q. 10 de potentia art. 5. et 1. dist. 11. q. 1a art. 1. ad Annibaldum, quæstione vero art. 1. et aliis in locis. Angelicum Doctorem sequuntur Caietanus, Zumel. P. P. Salmanticenses M. a S. Thoma, Godoy et frequentius Thomistæ, quibus adhærent Suarez, Vazquez, Arrubal, Beccanus et alii DD. mitter. Pro quo sit.

Probatur: si Spiritus Sanctus a filio non procederet realiter non distingueretur ab illo. Probatur 1° ex Concilio Toletano 11. in confessione fidei ubi de Spiritu Sancto dicitur: quod in Sancta Trinitate dicitur 3a persona esse pro eo, quod a Patre filioque donatur: ergo si non esset donum procedens a Patre et filio non esset 3a persona ab illis distincta. et ex Florent. sect. 18. illis verbis: nulla alia ratio distinctionis aut discriminis est in divinis, nisi per hoc quod persona aliqua est ab altera; sed in data hypothesi Spiritus Sanctus a filio non esset: ergo ab illo non distingueretur.

2° probatur: deducto ratione fundamentali: quia in divinis omnia sunt unum, ubi relationis oppositio non obviat; sed in hypothesi quod Spiritus Sanctus non procederet a filio, inter illos relationis oppositio non esset: ergo nec realis inter utrumque distinctio. Minor cum comm. tenet: quia omnis oppositio relativa in divinis in origine fundatur ut Doctores AA. fatentur, eo quod non possunt opponi re-

lationes nisi in quantum se habent, ut relatio et terminus, seu ut correlativa, nec in divinis potest dari correlatio, nisi ubi datur processio. Et maior probatur 1° ex Conc. Toletano 2°. in confessione fidei, ubi de personis divinis dicit: hoc solo numerum insinuat, quod ad invicem sunt.

2° probatur eadem maior ex Conc. Florent. sect. 18. ubi sic habetur: sola relatio apud omnes tum Græcos, quam Latinos Doctores divina processione personas multiplicat: cui etiam duo illa ex quo, et ad quod convenit. 3° ex Dyonisio cap. 2°. de divinis nominibus ubi ait benignissimas personarum discretiones et Trinitatis processionis. 4° ex Boetio lib. de Trinitate non procul a fine ubi ait: quod sola relatio in divinis Trinitatem multiplicat. 5° ex Anselmo lib. de processione Spiritus Sancti cap. 2°. non remote a principio ubi docet, quod Pater et filius in omnibus unum sunt, nisi in his in quibus inter eos distinguit relationis oppositio, et non potest utrumque esse; sed in tribus personis utrumque esse invenitur: ergo in tribus personis omnia sunt unum, in quibus relationis oppositio non obviat. Denique suadet ratione: in omnibus enim perfectionibus absolutis est inter personas divinas perfecta unitas; in relationibus autem realis inter personas divinas reperitur distinctio: ergo sola oppositio relationis causa est distinctionis realis inter personas.

Notandum Scotistæ non esse idem oppositionem relationis, et oppositionem relativam. gaudet enim relatio duplici oppositione, una relativa et altera disparata. 1° ergo Doctores affirmantes solam oppositionem relationis esse rationem distinctionis inter personas divinas hoc non est intelligendum de oppositione relationis tantum relativa sed similiter de relativa, vel de disparata: in casu autem quo haberet Spiritus Sanctus oppositionem relationis disparatam cum filio, etsi non relativam, ac proinde posset realiter ab eo distingui.

Sed Doctor est 1°. quia aliquam esse ad invicem non vexicat, possunt nisi relative se habeant: ergo personas divinas distingui per hoc quod ad invicem sint non salvatur cum gratia nisi distinctio ad oppositionem relativam proveniat; sed Concilium Toletanum verbis allegatis docet personas divinas inter se distingui per hoc quod ad invicem sunt: ergo intendit illas oppositione relativa, non vero disparata inter se distingui. Unde ibidem explanans qualiter personæ divinæ ad invicem sunt hæc subiungit: quod ergo Pater non ad se, sed ad filium est, similiter Spiritus Sanctus non ad se sed ad Patrem et filium relatione refertur.

Secundo: nam Concilium Florentinum dicit quod sola relatio divina processione personas multiplicat et quod nulla alia ratio distinctionis, et discriminis est in personis divinis, nisi per hoc quod una persona

ē ab altera; sed n̄ eēt falsū si persone divine n̄ solū oppoē relativā, sed etiā disparata possent distingui; nā in una persona disparare se habet ad alteram respectū ē, quod ab illa procedat: ergo stante responsio dicta Philippini approbari n̄ pot. Und ipse conc. infra asserit: quod substantia cū personis communicat, proptes vero requaquā communicales n̄, quod quia ex relationis vi credit exoritur; sed qd provenit ex vi relationis ex oppone relativā, n̄ vero ex disparata oritur: ergo incommunicalitas et consequti personarū distio, ex sola oppone relativā provenit et nullatenus ex disparata.

3°. Anselmus asserit quod in divinis oīa sūt unū ubi relationis oppōo n̄ obviat; sed oppōo disparata cū sit relativis et absolutis oīs oppōo potius relationis n̄ ē: ergo sc. Anselmū oppōo disparata n̄ ē rāo distionis ī Deo, sed solū oppōa relativa. 4°. distio quae oritur ex oppoē disparata oritur ex finitate et limitatione; sed persone divine finite et limitate n̄ sūt: ergo ratione opponis disparate ad invicē distingui n̄ possunt. Maior pat in misericordia, justitia, sapientia, amore quae sūt perfectione disparate et tamē in ente infinito, in quo sūt imperfectione et limitatione carent, identificant rā. Cq rāo ē: qa quaelibet perfectio in divinis ratione infinitatis petit omnes alias perfectiones sibi identificare: ergo. Urgetur: qa maior ē disparata oppōo inter absolutū et relativū, quā inter duas relationes, et tamē qa inter absolutū et relativū oppōo relativā n̄ ē n̄ datur inter illa realis distio in Deo: ergo nec inter duas relationes dabit realis distio ratione oppōis disparatae nisi inter illas sit realis relativa oppōo. Denique ut soluto tradita obstat: qa qd relationes distinguant personas debet provenire a relationibus formaliter sumptis, et secundum oppom quae illis solis conviat; sed distingui per relationes, ut sūt sibi disparatae n̄ ē distingui per illas sm oppom illis solis convenientē, qa oppōo disparata ē omnis ptis absolutis, et relativis: ergo distio quae competit personis divinis ex relationibus n̄ pot provenire ex oppone disparata sed ex oppone relativa convenire debet. Sq. Cq.

§. 2. amplius nra roborat solutio et Scotistarum solutio infringitur.

3°. probat nra 1° et amplius solutio precedens infringitur: qa relatio spirationis n̄ ē rā a paternitate et filiatione dista; sed hec indistio n̄ aliunde provenit

nisi qa n̄ opponitur illis relativē, nulla enī alia rāo hq identitatis assignari pot, quā carentia opponis relativē: ergo rāo distionis realis in personis divinis ē sola oppositio relativa.

Deni pr? rāo hq indistionis n̄ petitur ex eo, quod istae relationes n̄ opponuntur relative inter se sed qa n̄ opponantur disparate rā, sed ratione ut ex parte rei: quod si ab illis quaerat cur relatio spirationis rā disparate n̄ opponat filiatione et paternitati; relatio autē spirati opponat rā filiatione disparate. Deni rationē ee, qa n̄ repugnat idē agens cum alio duas taes productiones sicut repugnat eundē terminū cum alio productione adeqta produci; unde cū relationes spirationis et paternitatis sunt agentis, ut in agente fundent relatio autē geniti, et filij, ut in passa persone, et relatio spirati in passiva productione, inde fit quod relatio spirati rā disparate opponat relationi geniti, et filij; relatio vero spirationis paternitati, et filiatione hoc modo n̄ opponat.

Sed hec solutio n̄ satisfacit: nā qdo dicunt eundē terminū n̄ posse cum productione adeqta produci, vel loquuntur de distione virtuali utriusque productionis, vel de distione reali? Si pm. falsū ē n̄ posse eundē terminū rā cum productione virtualiter dista produci imo ē impossibile quod productiones passive solū virtualiter distinguant et quod illarū termini rā se differant, cū passiva productio adeqte identificet cū termino. Si 2m: ē petitio principij qa cū passive origines in relatione distant asserere quod relationes spirati et geniti distinguuntur rā, qa passive origines rā distinguunt ē idē per idē resolvere, et petere manifeste principiū, nā quoad hoc ergo ē difficultas quomodo in predicto casu distinguant rā origines sive hoc, quod una ab altera sit, ac quomodo rā differant relationes absque relativa oppoē.

Denique suadet nra 3° et amplius hucusque dicta explanet: qa sola oppōo relationis peculiaris liner? relativē et impotens omnino modis absolutis potest ī divinis distinguere rā; sed sola oppōo relativa ē propria relativorū n̄ autē disparata cū nulla sit ratione quae nequeat omnino modis absolutis: ergo sola oppōo relativa relationis ē sufficiens ad distinguendū rā in divinis.

Explat et urget hec rāo: si relatio distinguit rā ratione opponis disparatae nulla ē rāo assignabilis cur modi omnino absoluti nequeant

esse in divinis distinguere, quia nulla est ratio cur nequeat se disparate opponere; sed Pr. oppositio Scotistarum [illegible] modi omnino absoluti nequeunt esse in divinis distinguere: ergo relatio distinguit esse non ratione oppositionis disparatae sed ratione oppositionis relativae.

Probatur amplius: quia oppositio disparata cum uno absque relatione principii [illegible] tantum ad illud potest secundum Adversarios esse in divinis distinguere: ergo oppositio disparata ad omne absque relatione principii producentis, vel tantum producti ad aliquid sufficiens erit ad distinguendum esse in divinis, cum non sit maior ratio in ordine ad unum quam in ordine ad omne; sed oppositio disparata ad omne extremum distinctionis sine relatione aliqua distrahit a modo absoluto, ut se non [illegible]: ergo si oppositio disparata cum uno sine relatione ad illud potest in divinis distinguere esse [illegible] modi omnino absoluti esse in divinis distinguere.

Urget secundo: quia si Spiritus Sanctus non procedens a filio posset ab illo esse distingui posset etiam distingui a Patre et filio, etsi a nullo procederet cum nulla sit maior ratio in uno quam in alio; consequens est falsum, alias absque omni processione posset dari Trinitas personarum in Deo: ergo.

Ex dictis infero S. Valentiam non solum theologice sed etiam metaphysice tractando propositum verum esse Ang. Doctoris sententiam quod hac ratione demonstro: nam licet ratio naturalis non dictet Trinitatem personarum, quod tamen si danda sit distinctio realis inter personas non possit nisi a relatione oppositionis venire ratio naturalis suadet; sed ex [illegible] cognito ab authoritate colligit praedictus Author Spiritum Sanctum non fore distinguendum a filio in hypothesi data, et consequenter verum esse nedum theologice arguendo: ergo ex illo natura cognito id ipsum colligit, ac proinde vere [illegible] metaphysice argumentando.

Dices [illegible] tenet, et maior in qua est difficultas probatur: naturali ratione pluralitas Deorum impossibilis indicatur: ergo naturalis ratio suadet unitatem divinae naturae; et consequenter omnium perfectionum absolutarum cum eadem sit ratio [illegible] aliis perfectionibus divinis; sic [illegible]: ergo naturalis ratio suadet non posse in divinis perfectiones absolutas esse multiplicari, et consequenter quod si intra Deum aliqua realis personarum distinctio datur non poterit a perfectionibus absolutis provenire sed a relativis ratione oppositionis illis peculiaris, quae solum est relativa oppositio non autem disparata, ut supra arguebamus.

Solvuntur opposita

Arg. 1°: ratio quare Spiritus Sanctus non distingueretur a filio si ab illo non procederet est quia illi relative non opponeretur; sed haec ratio est nulla: ergo. Probatur minor 1° quia filiatio esse distinguit filium a Spiritu Sancto et tamen illi relative non opponit, cum non referat filium ad illum sed ad Patrem: ergo. 2°: quia si per impossibile Spiritus Sanctus non procederet a Patre sed a solo filio adhuc esse distingueretur a Patre alias filius a quo procederet Spiritus Sanctus procederet ab aliquo identificato cum Spiritu Sancto quod impossibile est; sed tunc Spiritus Sanctus relative non opponeretur Patri: ergo. 3°: quia si Spiritus Sanctus relative non opponeretur filio prout tunc unus differret ab origine alterius, una esset [illegible], et haberet rationem personis, et alia [illegible] quae [illegible] non esset: ergo quamvis Spiritus Sanctus non opponeretur relative filio sufficienter distingueretur ab illo. Unde Anselmus lib. de processione Spiritus S. cap. 1° sic ait: habet uterque a Patre esse filius et Spiritus Sanctus, sed diversimode, quia alter nascendo, alter procedendo, ut alii [illegible] sit ad invicem. et postea subdit: nam si per aliud non est [illegible] filius et Spiritus Sanctus [illegible] non si est dictum.

Nego minorem ad cuius 1m prob. [illegible] maiorem distinguo minorem: non opponit relative [illegible], concedo; connexive, seu radicaliter nego minorem. [illegible] licet filius per filiationem non opponatur relative [illegible] Spiritui Sancto, ei tamen connexive et radicaliter, et etiam substrative opponitur. Sic quia filiatio est radix relationis spirativae, qua filius [illegible] refertur ad Spiritum Sanctum, eique relative opponitur. Sic etiam quia [illegible] substractum referendum ut quod per relationem spiratoris ad Spiritum Sanctum.

Instabis: quia essentia divina est radix relationis, et tamen non distinguit esse ab aliqua ex divinis personis: ergo quod filiatio sit radix relationis spiratoris non sufficit ad hoc quod esse distinguat filium a Spiritu Sancto.

Respondeo nego consequentiam, disparitas est, quia essentia est aliquid absolutum et radix communis omnium relationum non peculiaris alicuius, et ideo nulli ex illis opponitur, nec ab aliqua illarum distinguitur; filiatio vero non est aliquid absolutum sed relativum, et ita est radix spirationis activae seu relationis spiratoris, ut cum illa [illegible], nec sit radix alterius.

Ad 2m [illegible] maiorem distinguo minorem: Spiritus Sanctus relative immediate non opponeretur Patri, concedo; relative mediate, nego minorem, et consequentiam. [illegible] si Spiritus Sanctus procederet a solo filio, adhuc opponeretur relative mediate Patri, eo quod procederet mediate ab illo quia Pater daret virtutem filio qua spiraret Spiritum Sanctum, et ita mediate produceret Spiritum Sanctum, et hoc sufficeret ad distinguendum Patrem a Spiritu Sancto. In casu autem quo Spiritus Sanctus non procederet a filio nec mediate neque immediate ipsi relative opponeretur.

Urgebis: q.a essa divina dat Patri paternitatē, et tamē n̄ opponit filio
mediate: ergo licet Patri et filio spiraō activa n̄ reqr q.d mediate opponat
Spiritui S.to. R.e quod essa dat Patri paternitatē, solū per virtūs emanaōis n̄
autē per realē questionē, et oppoē cū P.e Pater autē dat filio spiraōē activā
per realē processionē, et oppoē cū illo, atq adeo P.r dat talē virtutē filio cū me-
diata oppoē cū spiritu S.to; essa v.o n dat Patri paternitatē cū oppoē me-
diata cū filiaōne q.a oppoō mediata cū uno dbet suppone immediatā cū
alio raoē cū dicat alri opponi mediate

Ad 3.m pb. minis r.o disgō maj. processio
unius differret virtū ab origine alrius, c.o maj.; differret rē, n.o maj. Etenim
ut doct. D. Thō. 1. p.e q.e 27. art. 3.o ad 3.m processio per volūtatē differt a processio-
ne p intellectū raone ord.s originis, quā dīt ad illū: unde ord.e originis sublato
n eēt rē proō rē, sed unitantū cū virtli distinctione: sicut volūtas in Deo vir-
tū solū differt ab intellū et ē posterior illo origine tātū virtli. Nec obstat, q.
una eēt peraō et n̄ alia; tenim solū arguit distinctionē precisē virtlē inter
illas n̄ v.o realē.

Replicabis: q.a processio per volūtatē divinā essa petit p terminō
impulsū personarū subsistentē; sed impulsū personarū subsistentē rā pro-
nārū a filio distinguit: ergo proō per voluntatē ē sufficiens raō distinguendi
Spiritū S.m a filio. R.e disg. maj.: proō per voluntatē ut dīt ordinē ad prinū
quod c.o maj.; ut dīt solū ordinē ad principiū quo, n.o maj., et dsta min. di-
gō consequens distinctionē maris. Etenim proō per volūtatē divinā pōt dicere
ordinē ad prinū tale sc volūtatē, et dicere ordinē ad prinū quod sc. Patrē et filiū
ut in eadē virtute spirativā communicāt. Ex 1.o ord.e solū petit p trō impulsū subsistē-
tē subsistentā ablutā; ex 2.o petit impulsū subsistentē in natā divinā subsistentē
personali. Cū ergo in p̄dicta hypothesi ~~ma~~ n̄ maneat proō per volūtatē cum
ord.e ad prinū quod adaequatū sc Patrē, et filiū, sed solū cū ord.e ad voluntatē ut
in P.e, consequēs fit, quod n̄ maneat cū exigentia trī proprū constituti personē
sed advenientis personē divinā.

Ad testimoniū Anselmi r.o cū D. Thā q.e 36 art.
art. 5.o ad 2.m Anselmū n̄ ex propria sña allegata verba protulisse sed
disputative solū supposita sña Graecorū distinguentiū rē Spiritū S.m a filio per

hoc solū, quod filiū a P.e per intellectū et verū peraōē procedit; spiritū v.o sanctū per
voluntatē n̄ nascendo, sed procedendo. Quod v.o hec interpretaō legitima sit inde colligit,
quod alias Anselmus, sibi eēt aperte contrarius: nam in illo lib. de processione Spiritū
Sancti quē adversus Graecos scripsit, saepe repetit et inculcat illud Theologorū
axioma: in divinis omnia sunt unū ubi relaōnis oppoō n̄ obviat.

Argl 2.o: q.a si Spi-
ritū S.s n̄ procederet a filio, maneret tamē in filio raō formalis, quā illū de fac-
to rē a Spiritu S.to distinguit: ergo rē ab illo distinctus maneret. Conā paterma-
nente ergo raone formali essē eius formalis perseverat. Et ans probatur: q.a raō
formalis distinguendi modo filiū a Spiritu S.to ē filiaō; sed in illo casu filiaō
maneret: ergo. Maj pb.: q.a id ē raō formalis distinguendi quod ē raō formalis con-
stituendi; sed formalis raō constituendi filiū in raone personē ē filiaō: ergo. R.o
nego antecedens. Ad pb. disgō maj.: raō formalis distinguens filiū a Spiritu S.to
ē filiaō sub expresso filiaōnis conceptu, quo refertur ad Patrē, nego maj.; quā
ē radix spiraōnis, c.o maj., et disgō min.: maneret in p̄dicto casu filiaō
sub 1.o conceptu c.o min.; sub 2.o conceptu n.o min., et consequentiā.

Instabis 1.o q.a ee
radix spiraōnis ē q.d commune Patri, et filio; sed id quod distinguit formaliter filiū a Spiri-
tu S.to debet eē filio proprium et peculiare: ergo per filiaōnē ut ē radix spiraōnis a
Spiritu S.to distingui n̄ pōt. 2.o q.a id formaliter distinguit filiū rē a Spiritu S.to per
quod formaliter constituit p raone personē sed p filiaōnē seclusa spiraōnis radice for-
maliter constituit p raone personē: ergo p filiaōnē sic acceptā distinguit a Spiritu S.to

Ad 1.m
instā q.d licet conceptus radicis ut sic commune sit Patri, et filio, talis tamē conceptus re-
dicitur fit per modū verbi peculiaris ē filiaōi, et iste ē sub quo filiaō formaliter
filiū a Spiritu S.to distinguit. Ad 2.m r.o disg. maj.: per q.d formaliter constituit p raone
personē relate ad spiritū S.m c.o maj.; relate ad P.m nego maj. et sub eadē
distinctione minis, n.o cā. Etenim licet maneat filiaō, quā filiū p raone personē con-
stituit n̄ tamē distinguit filiū a Spiritu S.to q.a in data hypothesi n̄ maneret sub
illo conceptu quo illū refert ad Spiritū Sanctū: sicut licet paternitas sit in P.e
et illū p raone personē formaliter constituat n̄ tamē illū rē a spiraōne activa
distinguit q.a sub nullo conceptu constituit P.m in raone personē relate ad spiraōnē

activa distinguit tamen illum realiter a spiritu S.to quia nullo aliquo sui conceptu constituit illum in ratione personae se referentis ad spiritum sanctum.

Arguit 3.º contra: Spiritus S.s a verbo tamquam a principio effectivo non procederet, et tamen realiter esset distinctus ab illo: ergo similiter; quia amor creatus realiter a verbo distinguitur, et tamen non dependet ab illo ut a principio effectivo, sed solum ut a ratione ad eius productionem necessario requisita: ergo pariter in spiritu S.to in data hypothesi contingere valet, et consequenter non est ita necessaria relatio quod sine illa nequeat spiritus S.s a filio distingui.

R.º negando antecedens. Ad cuius probationem dico antecedens negando consequentiam et paritatem. Ratio discriminis est: quia in creatis ob limitationem non solum productio ut quod, sed etiam principium quo et ratio seu complementum principii petunt realiter a termino producto distingui; in divinis vero ob illimitationem et infinitatem, sicut principium quo non distinguitur realiter a termino, ita nec id quod solum est ratio principii exigeret realiter a termino producto distingui.

Sed instabis: quia paternitas non est principium productivum filii, sed tantum ratio, seu complementum principii productivi, et tamen realiter a filio distinguitur: ergo nedum in creatis, verum etiam in divinis id quod se habet ut ratio vel complementum principii exigit reali distinctione a termino producto carere.

R.º sed paternitas non habet realiter a filio distingui ex eo praecise quod se habeat ut ratio aut complementum principii producti illius, sed quia est ipsa ratio referendi Patrem ad filium, et quia terminus illius est principium productum, ut quod.

Urgebis: quia paternitas sub conceptu praecise hypostatico non est ratio referendi Patrem ad filium et tamen realiter a filio distinguitur: ergo quia est ratio principii. R.º distinguo maiorem: non est ratio referendi Patrem ad filium expresse et formaliter, concedo maiorem; implicite et connotative, nego maiorem, et distincto minori, nego consequentiam, sed quia est ipsa ratio referendi et ipsa relatio opposita. Art. 2. utrum spiritus petat

Art. 2.º utrum Spiritus Sanctus petat paternitatem et filiationem in principio spirante.

§. 1. relatis sententiis vera eligitur, et probatur

Duplex contra hanc difficultatem versantur opposita sententia. 1.ª negat Spiritum Sanctum per se istas relationes exigere, unde licet vis spirativa per se entitative illas relationes omnes expostulat, non tamen illas petit in ratione principii quo neque quod spiritus Sancti, sed per accidens comparari istas relationes ad spiritum S. principium sicut licet filius proximus entitative sit Deus et vere comparet, non tamen est Deus quatenus est causa principii. Ita defendit scotistae cum subtili D.re in 1.º dist. 12. q. 1.ª 2.ª vero absolute et affirmative quam sequuntur thomistae Caprolus, Ferrara, Caietanus, Bañez, Zumel, Nazarius, Albelda, M.a S.to Thoma, Y.tem Godoy, et ex extraneis Suarez, Vazquez, Arrubal et Granados. Sit ergo.

Dictum: Spiritus S.s pro principio sui productivo duas personas, sc. Patrem et filium per se exigit in principio spirante. Ita A. D.r hic art. 4.º ad 1.m ubi docet quod si attendatur virtus spirativa, spiritus S.s procedit a Patre et filio inquantum sunt unum in illa, si vero consideretur suppositum spirantis sic procedit a Patre et filio ut sunt plures: procedit enim ab eis ut amor unitivus duorum. Idem docet q. 36. art. 2.º ad 15. his verbis: cum spiritus S.s sit amor mutuus et nexus duorum oportet, quod a duobus spiret. Et in 1.º dist. 11. q. 1.ª art. 2.º et art. 4.º ad 2.m docet, quod spiratio est actio conveniens duobus suppositis in quantum distinguuntur.

Ex quibus sic fit ratio: Spiritus S.s ex sua processione habet, quod sit mutuus amicalis et reciproci amoris terminus; sed mutuus amicalis et reciprocus amor sine pluralitate suppositorum inter se amicaliter diligentium intelligi nequit: ergo Spiritus S.s per se et ab intrinseco dualitatem personarum exposcit. Maior evidens est, minor probatur: quia spiritus S.s ex amore perfectissimo, et fecundissimo petit procedere; sed huiusmodi amor est amor amicitiae mutuus, et reciprocus. ille enim multo perfectior est amore concupiscentiae, et simplicis benevolentiae: ergo spiritus S.s ex sua processione personali ex mutuo amicali et reciproco amore petit procedere.

Ultra et exigit hanc rationem: quia spiritus S.s ex vi suae processionis habet quod sit charitas, vinculum, et individuus Patris ac filii nexus ac suavissimus utriusque osculum, ut passim docent SS. PP. praecipue Augustinus 6.º de Trinitate cap. 5.º et serm. 38. de tempore, D. Bernard. serm. 8.º in cantica, Epiphanius haeresi 68. et concilium toletan. 11. in confess. fidei quorum vide in tertio tomo pater hic n.º 8.º referentis; sed ratio ista sine mutuo et amicali amore ac suppositorum pluralitate intelligi nequeunt: ergo.

Praeterea, ratio 3.º tamen fundamentalis: quia spiritus S.s ex vi suae processionis personalis, quomodo habet distingui

ex a Pte et filio: ergo per se, et ex vi ejusdem gratis personalis postulat pro ab illis procedere. Ans pbr: qa ñ dirivit ab illis per accidens, sed per se, atq ita non aliunde quam ex vi suæ gratis personalis, et coñ pr: qa realis divin dinis ñ ẽ nisi per oppõe relavã, nec oppõ relavã nisi ratione originis unius personæ ab alia, ut art. anti monstravimus: ergo &c.

Præterea: qa amor ñ potest per se procedere ab ipsa naturã immẽ ut apprio quod deficeret oppõis relavæ, sed ab aliqua persona; atq Spiritus Sus, seu amor per se petit a persona vere procedere, ut ex dictis in art. anti fit manifestum, et simul etiam a persona Patris cum Pte ĩ 1o prĩo spirativo ut quod: ergo Spiritus Sus per se postulat duas personas in prĩo spirante.

§. 2. Diluuntur opposita

Arguit 1o: qa qdo ĩ uno supposito ẽ virtus adæqte productivã aliqs tũ ẽ necesse se habet ad illius productionem suppositorum pluralitas; sed ĩ quavis persona divina vgr. in Pte ẽ adæqta vis productivã et spirativã Spiritus Sti: ergo. Cfr: qa pluralitas personarum per se ñ requirit ad productionem creaturarum, ut qa 1a art. 3o docuimus; sed ñ alia ratione nisi qa vis productiva creaturarum ẽ adæqte in quavis persona ratione deitatis: ergo si vis spirativa ĩ ratione deitatis in Pte adæqte, dualitas personarum ad processionem Spiritus Sancti necessaria ñ ẽ.

Ro disto maj: si in illo supposito sit adæqta virtus, et etiam oẽs cdio a tẽo postulata, co si aliqua cdio deficiat, no maj, et cõa mini, no consequentiam. Etenim licet in Pte ĩ adæqta virtus, non tamen ẽ in illo omnis cdio a tẽo postulata, ut constat ex dictis. Und ad cfr, cfa maj, no min; sed qa in quavis persona ẽ vis adæquate creativã, et omnis cdio postulata a cẽis; tũ autem Spiritus Sti etsi ĩ vis adæqta spirativã, ñ tamen oẽs cdio in prĩo quod postulata a tẽo.

Instabis: qa si Patri deficiat aliqua cdio ad productionem Spiritus Sti requisita ñ erit perfectum illius prĩum; id enim cui deest aliqua cdio ad tẽum requisita ñ ẽ perfectum tẽi prĩum; sed hĩ a Pte afferi ñ pot: ergo. No sequelam: nam cum perfectio prĩpii ex principio quo summat, et nihil spectans ad principium quo Patri deficiat, neque filio, consequens fit, quod licet cuivis illorum aliqua cdio deficiat, possit tamen quibet signi-

latum dici perfectum Spiritus Sancti prĩum.

Arguit 2o: qa si per impossibile Pr sine filio maneret posset spirare Spiritum Sanctum. Sum qa id supposuimus art. anti: Sum etiam: qa adhuc Pr haberet voluntatem fœcundam: ergo Spiritus Sus ñ petit per se a Pte et filio procedere. Coã patet: qa ñ alia ratione qa 1a ar. 3o probavimus, trinitate personarum ñ occurrere per se ad creaturarum productionem, nisi qa si per impossibile Deus ñ esset trinus remanerent creaturæ.

Ro disto ans: posset producere Spiritum Sanctum sĩũ adæqtum rationem, quam hẽt de facto, no inadæquate transeat ans, et disto consequens: ergo Spiritus Sus adæqte spiratus ñ petit a Patre et filio procedere, no inadæqte, co consequentiam. Etenim si Spiritus Sus a solo Pte procederet careret aliquã proprietate personali quam hẽt ex vi suæ processionis, scilicet esse tũm mutui amoris, et suavissimum duarum personarum nexum.

Instabis: qa Spiritus Sus maneret tũm mutui amoris, etiamsi a solo Pte procederet: ergo. Ans pbr: qa procederet ex amore quo Pr et Spiritus Sus se mutuo diligerent: ergo mutui amoris tũm esset. Ro ans, Ad pb. disto ans: procederet ex illo amore qatenus ẽ Patris subieve, et Spiritus Sti obieve, co qatenus utriusque subẽ, seu principiave, no ans, et disto consequens: esset mutui amoris tũm qatenus mutuus ẽ adæqte, no inadæqte, co consequentiam. Etenim amor illius intelligitur mutuus, qatenus ab uno egreditur, et ad aliud tẽat ñ solum ut obtum amatum, sed etiam ut redamantum. In tali autem casu procederet ex amore quo Pr Spiritum Sanctum, ut obtum diligeret, ñ autem ut redamantum, et ideo ñ procederet ex amore amicabili, et mutuo adæqte, sed quatenus inadæqte esset mutuus.

Arguit 3o: qa ratio mutui nullam perfectionem addit ad amorem divinum: ergo ex eo quod Spiritus Sus petat procedere ex amore perfectissimo ñ recte infert postulare per se procedere ex amore mutuo, quo se diligunt Pr et filius. Ans pbr: nam ratio mutui illius addit, vel relationem rationis, vel relationem realem personalem; sed neutra relatio perfectio ẽ, ut ẽ manifestum apud Thomistas: ergo.

Ro 1o quod licet ratio mutui ñ addat perfectionem addit tamen modum perfectionis amori essentiali, et illius complementum, et hoc sufficit, ut Spiritus Sus per se procedere petat ex amore mutuo qa procedere debet ex amore essentiali, ut completo, et tẽato, et quasi affecto modo sibi debito.

Nº 2º quod licet relaões et raõ mutui ñ addant ad amorē ęssalē perfeonē entavē addunt tamē explicavē, et acquitivē, q.ª si Deo ñ conveniret ex ñ acquiret in illo altḡ perfeonis defectḡ, sic fecunditatis. Undē cū Spiritḡ Sᵗᵘˢ petat procedere ex amore ęssali ut explicante omnē perfeonē petit pcedere ab illo ut trato, et modificato relaobḡ paternitatis, et filiaonis, et ex mutuo Patris, ac filij amore. An. 3º vm Pᵉ et filiḡ pprie sint et dicant vnḡ Spiritḡ S. prīḡ?

Artic. 3º vm Pater et filiḡ propriè sit, et dicatur vnḡ Spiritus Sanct. prīḡ?

§. 1º raõ dubitandi proponitur, ntaque sᵃ eligitur et probatur

Raõ dubitandi ē: q. licet ī Pᵉ et filio ī una virtḡ spiravā sī tamē duo supposita spirantia, et per se, ad spirandū requisita: ergo vᵗ dicendi sī plura, vᵗ vnḡ spiritḡ Sᵗⁱ prīḡ, vᵗ vnḡ et plura Pat conquā: nā ad raonē ñ solū requirit prīḡ quo, sed etiā prīḡ quod imo pᵘ ista prīḡ absolute sumptḡ supponit: ergo si Pater, et filius sī plura supposita spirantia ut quod debent dici pprᵗ prīā, et ñ vnḡ, vᵗ ad minḡ vnḡ et ppr. sḡ raone unitatis virtutis, sḡ raonē pluralitatis suppositorū.

Acceptā hāc dubitandi raonē ē sᵃ sᵗ. Dicendi asserentis, prīḡ usurpari ppriē. 1º pro agente, 2º pro prīō quo agit. Priori modo asseat duo ēē prīā. Alio autē modo acceptos prīō sic pprie loquendo debet dici, quod ī Pᵉ et filio ē vnḡ prīḡ quo spirant Spiritḡ Sanctḡ. In eadē sᵗᵃ fuisse Gregoriū asserunt a.a. in pluenti, q. eiḡ referunt Gabriel et Ockamḡ docentes Pᵉ et filiḡ dicendos ēē vnḡ et plura prīā penes diversā rg 2ᵃ sᵗᵃ docet Pᵉ et filiḡ ēē vnḡ Spiritḡ Sᵗⁱ prīḡ ñ autē plura. Hanc uq Ang. Praeceptore Duce, sequunt' uniformiter Theologi fere in hᵃ sᵗ. relatis. Pro cḡ declaratione sit.

Deliō: Pater, et filius sī vnḡ Spiritḡ Sancti prīḡ, ñ autē plura. Hæc sᵗᵃ certissimḡ ēē, et indubitanter tenendḡ asserit Illmū D. Gōtḡ, et merito ob definitionē Concilij Lugdunensis relatā in cap. fideli x summa Trinit. et fid. cath. in 6º his verbis: fideli ac devota professione fatemur, quod Spiritḡ Sᵗᵘˢ aeternaliter ex Pᵉ et filio ñ tanquā ex duobḡ prīpijs, sed tanquā ex uno principio ñ duabḡ spiraonibḡ sed una spiraone pcedit. Et infra: Damnamus q temerario ausu asserere praesumpserint, quod Spiritḡ Sᵗᵘˢ a Pᵉ et filio tanquā

ex duobḡ prīpijs, et ñ tanquā ex uno pcedat. Quod etiā eisdē verbis in Flore ... in litteris unionis ē definitū: ergo &c.

Ñeñ Dīaij, quod Conciliū addit particulā tanquā, quæ ē dictio diminuēs ad denotandū ñ dici proprie, quod sint vnḡ prīḡ, sed quasi vnḡ. Sᵗ ē 1º q.ª ipsē ē indiciū & particula tanquam, ac & particula quasi; sed hæc in Evang. usurpat illis verbis: vidimus gloriā eiḡ quasi unigeniti, ad denotandū vere et proprie filiū Dei unigenitū ēē: q̄ ipsē dicendū ē & particulā tanquā.

2º nā si illa particulā impprietatē aliquā denotaret cū pprietate posset asserī pcedere Spiritū Sanctū a Pᵉ et filio, ut duobḡ prīpijs; sed ñ expresse ab his Conciliis damnat: ergo illa particulā diminuēs ñ ē, neque imppriētatē aliquā significat. Quare solū ad servandū grammaticē pprietatē fuit posita; ñ enī recte dic' grammatice: pcedere a Pᵉ et filio ex uno prīō; Sᵗ tamē si dicatur: tanquā ex uno prīō. Unde Aug. 5º & Trīt. cap. 15. absolute, et sine addito, dicit, Pater et filiḡ ñ duo, sed vnḡ ēē Spiritḡ Sᵗⁱ principiū.

Probatur insuper ratiā 3º duplici raōe D. Thō hic art. 4º 1ᵃ ē: q.ª Pᵉ et filiḡ in omnibus sunt vnḡ in qq relaonis oppoō ñ obviat; sed in ñ quod ē ēē Spiritḡ S. prīḡ relavē non opponunt: ergo sī vnḡ illiḡ prīḡ. 2ᵃ raō sumitur ex differā inter nomē substantivū et adiectivū; nā substantivū cū formā per modū per se stantis significet (ut docuimus in summulis) ad sui pluralitatē petit pluralitatē formæ significatæ; adiectivū autē cū significet formā per modū alteri adiacentis numerū ñ a formā, sed a subiecto accipit; sed ñ nomē prīḡ Spiritḡ Sancti substantivū ē, et formā significatā sic virtḡ spiravā ñ plurificat in Pᵉ et filio sed vnā ē in illis sicut unica ē essā, et voluntas: ergo Pᵉ et filiḡ ñ sī duo principia Spiritḡ S. sed vnḡ. §º 2º vera raonis dubitandi solutō traddit' ac ab impugn. vindicat.

§. 2º vera raonis dubitandi solutō traditur et ab impugnaōbus vindicatur.

Ad raonē dubitandi rᵉ dstō anti nᵒ coq. Ad cq. pb. nº etiā conquā ob raonē tradditā pᵃ nrā sᵗᵃ: q.ª sic prīḡ nomē substantivū ē, et idcirco ad sui pluralitatem multiplicatā formæ desiderat, q.ª ergo etsi duo sint supposita; ē tamē una virtḡ spi-

lavã et tali significatã noẽ proprij spiravi, ind fit qd P.r et filiq n dicut duo prsa spiravã ppt suppositorũ pluralitatẽ sed unũ ppt unatẽ virtutis spirativẽ, sicut 3. personæ Ume Deitatis appellari n poss plures Dij, q.a licet sint plura supposita, tñ tamẽ significatũ ti noẽ Deus, sit nã dinã ẽ j illis una, et omnino immultiplicata.

Sed 2.o hanc solutiõ opponeẽs: q.a in nrã sn. n pot assignari alqd pro quo supponat ly unũ prinũ Spiritũ Sancti: ergo vel n sit unũ prinũ, vel admiti dẽt spiratoz 3nũs, et subsistens. Anũ pbr: q.a ly unũ prinũ n supponit p P.e, nã sic falso dixer̃ de filio, nec p filio, q.a sic n posset v.e asseri de P.e nec p utroqe simul, alioqui de nullo illorũ seorsim enuntiari posset: ergo nihil pro quo supponat ẽ assignale.

R.o negans Anũ ad probaõnẽ dicendũ ẽ: in hac ppoẽ: P.r et filiq sit unũ prinũ Spiritũ S. ly unũ prinũ supponere p P.e et filio ofuse, id ẽ collectẽ n rigorosa collectiõ, quæ dicit pluralitatẽ sine unatẽ, sed collectẽ supponẽte pro op (?) ipsam in virtute spirativã. Nec regr n posse v.e asseri de P.e et filio seorsim; nã q.do de illis ly spirat n supponit p utroque, sed p subsistente virtute spirativa utriqe 3nũ 3nitate reali ex p.e virtutis et 3nitate solũ raõis ex p.e subsistentiæ. Quod pat j hac ppoẽ: P.r et Mater sit cã filij, j. quæ pluratũ p utroq supponit, q.a utrẽ ad relaõẽ filij requiritur; in his tamẽ ppobus: P.r ẽ cã filij, Mater ẽ cã filij pluratũ n supponit collectẽ p utroq, sed pro prsa filij abstrahẽte ab activo, et passivo.

Ad complementũ disputationis quæres 1.o quæ relaõnẽ proẽ spirativã de 3notato importet? R.o illã importare de 3notato relaõẽ spiratoris, paternitatẽ v.o et filiaõẽ ẽe solũ 3diones re quisitas in prsa spirante, ut quod. Quod colligitur ex A. D.e hic art. 4.o ad 3.m et raõ ẽ: q.a id ẽ 3notatũ a prsa quod producto, quod principiũ quo res per tũ producitur, n pot prinũ intelligi sine ordine ad tmĩũ; sed Spiritũ Sanctũ n respiciunt P.r et filiq per paternitatẽ, et filiaõnẽ, sed per relaõnẽ spiratoris: ergo. Præterea: si proẽ spirativã paternitatẽ, et filiaõnẽ de 3notato importaret, n est 3nis Patri, et filio, q.a nulli ex illis adæquatũ illiq 3notatũ 3peteret, q.a nec Patri filiaõ, nec filio paternitas 3petit: ergo.

Objicies tamẽ: q.a Spiritũ S.q procedit ex amore mutuo; sed iste paternitatẽ et filiaõnẽ in prsa spirativã nesse.o petit: ergo. Disto mi: in prsa spirativa quod 2.o quo, n.o mi. Sufficit enĩ quod paternitas, et filiaõ sint 3diones requisitæ in principio spirante, ut quod.

Inquires 2.o ex quonã amore Spiritũ S.q procedat? R.o procedere ex amore omniũ, quæ formr sit in Deo, id ẽ essentialiũ attributorũ, et personarũ n autẽ creaturũ sive possiliũ, sive futurarũ, sive existentiũ. 1.a prs pbr: q.a Spiritũ S.q procedit ex amore perfectiõ; sed talis ẽ amor oĩũ quæ formr reperiunt in Deo ergo. 2.a prs eiũ pat: q.a Spiritũ S.q nequit procedere ex amore illiq, quod diligi tẽ non est; sed creaturæ possiles diligiles n sit, ut in tract. de voluntate probavimũ: ergo. 3.a prs eiũ 3stat: q.a procẽ Spiritũ S. ẽ nalis et nesse.a; sed amor creaturũ sive futurarũ sive existentiũ ẽ liber: ergo n 3currit per se ad processionẽ Spiritũ Sancti, sed ad illã mere 3comitanter, et per accidens se hẽt. q.o 8.a

Quæstio 8.a de 3stitutivo divinarũ personarum

Postquã D. Th. personas dĩnas tã in 3nĩ, quã in particulari absolute 3sideravit, illas deinque 3parat ad alia, qæ 3notat. Et 1.o ad essentiã, quã includunt. 2.o ad relaões, qæ 3stituunt. 3.o ad actũ notionales quos eliciũt, v.l tẽgt. 4.o ad invicẽ illas 3ferẽ, et tãnẽ 3parat illas ad creas, ad quas mittũt. De his ombq n agemus in præsenti q.a quæ 3cernunt 3paraõẽ ipsarũ ad essentiã, et ad actũ notionales, in 2.a et 3.a q.e sufficienter sit explatã. Und solũ restat nobis hic disserendũ de alijs 3bq 3parationibq, de qq in hac et seq. q.e agemus, et sic totũ tractatũ de Trin.e absolvemus. Sit ergo

Art.ô 1.o per quid personæ divinæ 3stituantr et inter se distinguantur?

§.o 1.o quod certũ ẽ apud oẽs stabilitr et referuntur sententiæ?

Supponendũ ẽ ex.a utroq ẽe inter Theologos dari in personis divinis formales alquas reales, qæ 3stituunt et distinguant, qæ p mũ

finity constituty significari debent. Nrã suppoo ẽ certa, et a qq re-
ptra petitur. Ecclesiae in Lateranensi sub Innocentio III. in cap.
firmiter de summa trinit. ubi dil: Aps sta trinitas sm essen-
tiam una et sm proprietates discreta. Et in 6ta Synodo general. actione
11 dit: sicut ee Dey unaquaeque inconvertibiliter possidet, ita et proprie-
tatem per quam ipsa persona figurat immutabiliter obtinet, quae illi
soli ẽ insita et ab alijs personis eam discernit. Et in Toletano
11 in confess. fidei dict: ẽ tamẽ unicuique personae sua proprias. Et in
praefatione solemn. ssmae trinitatis canit Eccla: ut in personis proprietas,
in essentia unitas et in maiestate adoretur aequalitas. Und aliqui Antiq.
Theologi contrarij sentientes censura erroris, et temeritatis no-
tantur.

Nrã suppoo etiam constat ty ex omni SS. Patrum ac Theologorum
dictis, ty ex dicendis in decursu disputaois. Ty enim manifes-
ta raone: nam quae n differunt se totis sed aliquo sui hent id
quod sibi proprium, et peculiare quo constant, et distinguant; sed personae
divinae n differunt se totis alioquin distinguerentur per essentiam et consequen-
ter in essentia quod nemo catholicae fidei conformari n pot: ergo per-
sonae divinae hent aliquas proprietates per quas constant, et distinguant.

Sed ob-
ijcies: quia idem n pot constare se ipsum; sed quid quod ẽ in personis divinis
ra cum illis identificat: ergo n dant in illis proprietates per quas
distinguant, et constant. Aprtr 1o: quia proprietas vg.a paternitas n
ẽ magis simplex quam Pr; sed Paternitas nullo a se disto constitui-
tur: ergo nec Pr. Aprtr amplius: quia constituens causa ẽ constituti per
ipsum; sed Pr vga a nullo pot causari; alias n eet Deus:
ergo.

Rndo distinguo maj: idem omni modo identitatis, conc. maj. idem cum dis-
tinctione virtuali, et raois raonatae nego maj, et sub eadem distinctione mi-
noris, nego conseq. Ad 1m conf. retorta conseq. maiori nego mi. paternitas namque
n ideo n constituit aliquo ab illa disto, quia simplex ẽ, sed quia
n constat ex formalitatibus virtualiter distis sicut Pr, et quia per modum

sui significat, Pr vero per modum totius sicut concretum. Ad 2m distinguo maj:
constituens per oppositionem causae ẽ constituti, conc. maj. per identitatem et simplicitatem
nego maj, et sub min. distinguo consequ. distinctione majoris.

His suppositis ad
punctum controversiae venio quae ne sint formalitates istae quae personas
divinas constituunt et inter se distinguunt? Quae disputatio difficillima ẽ
ideoque a nobis accuratius ẽ tractanda, quae ob sui ingentem difficultatem
acro Theologorum torsit ingenia et illos in varia placita propter
sententias divisit et in diversos dicendi modos abire coegit.
1a ergo sent. afirmat perfectionibus absolutis constitui. Pro qua Scotus in 1o d. 4.
26 q. 1. § 3o refert Liconiensem et Rigam, itaque generalis censet,
cui adhaesit Theodorus Smising. in quaestione diss. 2a q. 1a membro
16. opponit tamẽ ut probabilius appellat.

2a sent. docet n absolutis perfectionibus sed
relativis divinas personas constitui, n tamẽ sub ratione habitudinis
vel relationis, sed sub ratione originis. Quae sent. omnino attribuit Bo-
naventurae in 1o dist. 46. q. 2a et Richardo de Sto Victore
lib. 4o de Trinit. cap. 15. 3a sent. defendit: personas divinas ipsis originis
bus quae relationibus constitui et inter se distingui. Hanc tenet Buragus
in 1 dist. 26. q. 1a n. 18. quem sequuntur Molina, et Valenzuela
illique Zuniga adhaesit.

4a sent. ẽ Vazq. qui licet asserat filium et Spiri-
tum S. constitui per filiationem et spirationem afirat tamẽ Patrem n constitui
per relationem paternitatis, sed per innascibilitatem quae licet ne-
gatione explicetur n tamẽ in negatione, sed in aliquo positivo sit
in relatione raonis consistit.

5a sent. ẽ Alarcon, qui licet etiam fateatur
filium constitui per filiationem et Spiritum S. per spirationem passivam; afirmat ta-
mẽ Patrem n per paternitatem sed per relationem fontalis, seu radicalis
principij j raone personae constituti, vult tamẽ relationem illam n ee raonis
sed realem n quidem praedicamentalem sed transcendentalem. Pro qua sent.
refert Bonquent. Enriquez, Alexandrum, Ruiciy, et quod magis

est D. Thomæ, eo quod asserat paternitatem ut sic hypostaticè constitue-
re 1.am personam non autem per modum relationis quo tueri possent omnes
Thomistas pro sua sententia allegare cum omnes in doctrina ita D. Thomæ conve-
niant.

Vltima et verissima sententia tenet divinas personas constitui distinguique formali-
tatibus relativis. Ita communiter Scholastici cum Mag. in 1. dist. 26. ubi
Albertus Magnus Hispalensis, et alij Antiqui. Eandem sequitur D.
Th. in eadem dist.e et pluribus alijs in locis relatis ab Ill.mo Godoy in
hac disp.e num.o 5.o D. Thomam sequuntur Capreolus Ferrara, Caietanus Ba-
ñez, Dr. Zumel Albelda, Nazarius, Araujo Joannes à S.to Th.a
PP. Salm.es Ill.mus Godoy et cæteri Theologi Thomistæ quibus adhærent
Suarez, Vazquez Granados et frequentius RR. Societatis. Eandem
ut probabilius sequuntur Scotus et Theodorus supra relati. Sit ergo.

§. 2. eligit v.a ss.a duabusque assertionibus explicat.

1.a Cō. personæ divinæ non constituuntur nec distinguuntur formalitatibus absolutis sed re-
lativis. Ita omnes Theologi citati in 1.a sententia allegatos in eo gradu
certitudinis, ut oppositum tenentes alij teneant ut erroneum, alij ut te-
merarium, alij saltem ut hæreticum. Nostra tamen Cō. suadet 1. ex
sacra pagina Math. ultimo illis verbis: Baptizantes eos in
nomine Patris et filij et Spiritus Sancti. Et Joannis ultimo:
tres sunt qui testimonium dant in cælis Pater verbum et Spiritus S.s

Ex quibus
efficax ratio formatur: nam formalitates nominibus relativis explicatæ sunt relativæ;
sed nomina quibus in Scriptura explicantur formalitates personales et personæ
constitutivæ sunt nomina relativa paternitatis enim, filiatio, et spiratio passiva
nomina sunt relativa: ergo formalitates personales in Scriptura explicatæ sunt
relativæ. Fitur et urgetur hæc ratio: quia si personæ constituerentur formalitatibus
absolutis aliquando in Scriptura ut sic constitutæ haberentur; sed ut sic constitutæ
nullibi in Scriptura inveniuntur: ergo.

2.o pt. ex Concilio Florentino

sess. 18. illis verbis: Persona ex substantia proprietateque subsistit. Ubi
nomine proprietatis intelligi relationes patet ex illis verbis ibidem subiectis: quia
substantia cum personis communicatur proprietates vero nequaquam communicabiles sunt
quod quidem ex relationibus videtur evenire: ergo personæ divinæ rela-
tionibus constituuntur, nam divinæ personæ ex substantia proprietatibusque subsistere idem
est ac substantia, et proprietate constitui.

Fitur ex illis verbis Bessarionis Pa-
triarchæ in oratione pro unione cap. 6. ubi premissa identitate reali re-
lationis et originis sic ait: ideo utroque modo distinguuntur divinæ
personæ quia tamen et realiter duo sunt modi intelligendi per relationes
per quas enim constituuntur personæ divinæ. Et licet predicta verba non sint
assertio expressa Concilij, quia tamen tacite fuerunt ab illo approbata mag-
nam habent authoritatem ita ut absque ingenti audacia et teme-
ritate illis repugnare non liceat.

Probatur insuper nostra Cō ratione fundamentali:
quod est unicum personæ divinæ distinguens debet esse illius constitutivum; sed sola
relatio personas divinas distinguit: ergo illas constituit. Maior patet:
distinctivum est formale cuiusvis rei, et eius formale constitutivum. Et minor probatur
1.o ex Concilio Tolet. 11. in confess. fidei cap. 1.o ubi de personis di-
vinis sic loquitur: hoc solo numerum insinuant quod ad invicem sunt
et in non numero carent, quod ad se sunt; sed idem est numerari ac
distingui personas: quia si solum numerantur per id per quod ad invicem
sunt sic per relationes solum per illas ad invicem distinguuntur.

2.o ex Floren-
tino sess. 18. illis verbis: sola relatio apud omnes tam Græcos quam
Latinos DD. divina processione personas multiplicat. Et infra:
igitur relationes heremi personas multiplicant ita ut non alia ratione
quam vi relationis Pater à filio, seu una persona ab alia differat.
ergo sola relatio &c. Quod amplius confirmari potest omnibus rationibus
et testimonijs, quæ ante quæst. rel. 1.o adduximus, ad firmandum
veritatem illius axiomatis: in divinis omnia sunt unum ubi rela-

tionis oppoō n̄ obviat.

Denique illa mi̇̄r suadet: qª dinā infinitas petit ut quęvis dinā perfeō, aut fralitas sibi rx identicat omne id cy quo n̄ opponit relaōē, ut parebit, discurrendo per omnes; ideo e^s micordia et iustia, volūtas, et intlg, naā et attria poā et eiq operaō n̄ disquūt rx in Deo qª n̄ referunt relaonē reali, itq relaō dinā n̄ differt rx ab eēā, qª ad illq n̄ refert: ergo sola relavā oppoō realq pot in Deo inducere distionq, et consequēt sola relaō pot rx disquere personas divinas.

Et ofān: qª ab eo soly oriī distiō in personis dinis ā quo inonicalitas provenit; sed inonicalitas a sola provenit relaonē, omnes nqq perfeonēs et fralitēs absluę tribq personis onicales sunt, et de facto illis onicqt: ergo. Und Boetiq lib. de Trit. sic hēt: quonią nulla relaō ad se ipsą referri pot, ideirco facta ē Trīitatis numerositas, in eo quod ē prædicaō relaonis. Et infra: ita igit substantā otinet unitatę, relaō multiplicat Trīitatę atque ideo sola sigillatę proferūnd atq separatę quę relaonis sunt.

2ª Cō: personę dinę n̄ onituȳt originibq, nec activis, nec passīs. Ita oēs theologi fri in 2ª et 3ª r̄c. allegatos. Et p̄t: nq onituȳ alīq rei debet significari ut manens j illa, n̄ autę ut ab illa egrediens, vᵗ tendęs in illą; sed origo activa significat ut egrediens a persona, pavā autę ut tendens in personą, neutra autę ut manęs in illa: ergo origo n̄ ē fra otitutivā personę. Urget magᵗ hęc raō: qª onituȳ reī hīt eē fixq et permanęs debet significari, ut fixq et permanęs n̄ ut viale; sed processio tą activa quą passiva n̄ significat ut alqd fixq et permanęs, sed ut hīt eē oiale, persona autę dinā ē, et significatur ut permanęs: ergo neqz per originq vel processionq otituitur. raonē vsq ē D. Thᵗ. 1ª p. q. 40 art. 2º.

Ado p̄bat: qª onituȳ personę cy ī inonicalē et distinguens personq rx n̄ pot eē in recto alqd ablq, sed neces. debet eē respectivq in recto; sed origo tą activa, quą passiva in recto ē alqd ablq et solq de onotato importat respectq: ergo. Mi. p̄t: qª origo activa v.g. activa geraō oistit j intlleoē dinā, ut ē in Pē et per relaoēs paternitatis modicatā; geraō vᵒ pavā oistit in eadę intlleonē, ut onicata filio et per filiaoē modicatā: ḡ origo tą activa, quą passiva ē in recto alqd ablq, et solq in obliquo et de onotato respectivq importat. Ans constat satis ex his, quę supra dixiq qᵉ 2ª et coā sequitur.

3º p̄t nrā Cō qᵗ Pᵉ n̄ onituit in eē personę per geraoē activą sed per paternitatę: ergo nec filiq, nec spiritq Sanctq per passivas processiones. Coā tenet, nq ut ait D. Thᵗ. qᵉ 8ª de poā art 3º omnią hypostasią eiqdem nę ē eadę raō onionis, et distionis. Et ans p̄t: nq geraō activa significat, et concipit a nobis ut aō et consequētr ut egrediens a persona Patris; sed quod ab alquo egreditur illud onituq supponit; cy enę aoēs sint suppositorq seu subsistentiq, p̄bt aō personq a qua egreditur subsistentę, et consequētr onituq supponit: ḡ Pᵉ ante geraoē activq onituq supponitur. Ado p̄t idę q: nq prię ē alqd onitui in eē, quę in operari; ḡ Pª prię concipitur onituq in eē personę, quę intlligat operans et gerans filiq et consequenter per geraoną activq n̄ onituit.

Denique suadet nrā Cō raoē, qua vsq ē D. Thᵗ. qᵉ 8ª de poā art. 3º qª filiq n̄ onituit geraonē passivā, sed filiaone: ergo nec Pª geraonē activa, neqz spiritq Sᵗᵘˢ spiratione pavā. Coā pat. qª eiq hypostasią eiusqz nę eadę ē raō onitutionis et distionis. Et ans p̄t: qª geraō passiva n̄ ē frā dans eē frā, sed via ad frą frā otituentę: Petrq e^s vgª n̄ hēt eē frā perfectq nativitatę sed tąrq vialiter, qª nempe nativitate induēt humanitas illq frā onituēns j eē hominis: ergo filiq n̄ onituit in eē personę frā nativitate, aut pavā geraonē, sed tąrq vialiter, quonią

§. 3.

quatuor arg. 1a 3a nra dls solvunt.

Arguit 1°: q. a pr. dna dstuit q abstracta; s. hec j Deo e algd absty. q. pr. dna p algd absluty dstuit. Mai pat, et Min pbr 1. ex Aug. 7 de Trin. c. 4. dicete: ois Re ad se ipsa dstit, qto magis Deus; s. q e ad se absty e. q. 2. ex D.Th. q. 3. de pota ar. 5. ad 13. ubi dit: pronar dnar here ab es. qd abstant, s. q proniz dnit nae essis e absty. q. 3tae: ga abstracta ex qd dpii explat pfon; s. Relao j Deo pfos n explat, ut late sp. a pbavimg. q.

Solutio

hg arg. het sp. a q. 3. ar. 3. et ex ibi dictis Resp. dq. mai: prona dstuit q abstracta, ut dit preitq jdeptis ub alio, ut sufficte, ng. mai: ut dit preitq exclusios coicalis alae, tqq sppoto, dd mia: smai dq. mia: abstracta j Deo e algd absluty syeta preite jdeptis, dd mia: qpreite incoicalitis, ng. mia, ad cy 1. et 2. pbaos dm e Paryts Aug. et D.Th. illiqdos ee de abstracta j 1a. rii acceptioe, n vo. j 2a. dmar 3a pbao n urget: ng mai so e va d abstrcta, ut dit preitq mdeptis, n a ut dit preitq incoicalitis. Explao h solui, et oia qq illi pri obstare, lo citato videqt.

Arg. 2.

prona iap e, q sppty rali ng, ut dit D.Th. p. a q. 29. ar. 2.; s. j Deo sppty rdtit p alg absty. q. et pr. Mi pbr: q. illud e absty j Deo, qd illi dnit fori ad Relaos; s. sppty fori ad Relaos petit Deo. q. Mai pat, et Min pbr: q. a aoes ii sppotoy, ut ex Arle cy aiy Phoy su docuimg j Phca; s. velle, illigere, et creare dnit Deo fori ad oes Relaos, cy sint aoes toti Triniti coes: q. fori ad oes Relaos illiqit rao sppoti j Deo.

Deo rra mai, ng. mia; ad cy pb. ress q. q do phi dicit aoes ee sppotoy, accipiunt sppty p re abstracte, sive coicalis, sive incoicabilis, ut dt j aa rali, qq separata a corp. operat, ut qd

elicipdo illeotis, et volitis, cy tm n dnibili corpori. 8tq algd operet, ut qd, suffit, q. n abstis, b a n sppty, ac pjde ex eo, q Deus, ut jillect, Relaos, illigat, velit, creet, sq n sqt ee sppty, s. tqty ce abstis abstea absta, syeta p preite exclusiste deppq ab alio, in qua accepte sppty n dstuit, ut late pbavimg sp. a q. 3. ar. 3.

Arg. 3.

ga Relao n po dstuere prong: q. hec dstuit p algd absty. Ant pbr: ga si Relao dstueret prong dng Unire prong dng, ut ex illa et ess. a resultaret pr.; s. n po Relao essy dng Unire, at. illy dstueret Relaty, cy ois fra abto Unita pbeat illi suy effuy ftl: Silii a essq Relaois j reffernij: q Relao j dnis ngt dstuere prong.

D. ng. ant., ad

cy pb. ress. dra mai illecta de Unione Reali, et p rag, ng mia, gm n dnit pbao illis adducta; ng fra Unita abto n pbet illi qeffe, qq dnet, s. dytapat illy cy absty e cap: cy a dna ess. a j cap, ut q Relaty dstuat tracta, n tm ut p illy dstuat Relata, q a ad h regreret, q. dqueret rr a tao ad quy refferret, ess. a a dna a rlla ex dnis pronis Reali dist. dquit; ideo Relao 1y illi pstat, n vo 2y.

Arg. 4. ga pr. dna

e alg p se Uny; s. ex Relaoe, et ess. a n po Uny p se resultare, ut pat j Relaos creatis, j qq ex abto, et Relaoe rultat Uny tqty p accps: q. pr. a dna n dstuit ex ess. a et Relaoe. D. rra mai, dq. mia: illq j dto de Relaoe, qq e accens, rr a absta, l. ess. a distis, ng. a de Relaoe, qq e absta sicuti e Relao dna, ex q ad pbaq dt. solvo. Ctim. Relaoes j Deo pryt ad lineq abstis, sicq rr, fra ab illis ess. a jdistq, atqq adea ex illis, et dna ess. a pt Uny p se resultare. In creatis a Relao absta n e, s. de linea acceptis, rag a abto distquit, Und pvenit, qcy abto nequeat Uny p se resultare.

S. instabis: ng ex Relaoe rr a abto distq et abto, ngt Uny p se resultare p Rals dpos. q ex Relaoe, et ess. Vili distie distis, ngt Uny p se rultare Reali dstutie. D. dso anti,

neg. 2g. 4m ex duob. rultet vny. per rer agt q̄ ; eod̄ eé indiviso 2nigt; Vnd cū Rlaóe, et ess. dnā ; eod̄ eē 2nigt, sicd̄ expyt ea- dē extea eius dng; fr̄ens, ut ex illis Vny p se 2stiat, Nili 2stu- tiē; Rlaó a creata n̄ trahit ad eē Sbti, sd hēt exteq sibi p̄ dist̄ ab extea Sbtis, et ideo ex illis Vny p se n̄ rultat. Solué e D. Thō in 3. dist. 6. q. 3. ar. 2. ad. 2, et 3. p. q. 2. ar. 6. ad 2. §4. p̄priy arg. p̄ponit, et solué D. Th. diluit.

§. 4.

P̄priy argm̄ p̄poit, et soluée D. Th. diluit.

Arg. 5: qa patrnit. n̄ 2stuit Paty in raé ps[ō]: q nlla Rlao ; dnis p̄ong in raé ps[ō] 2stuit. 2g. pat: q. oy hypostasy eigd. nā ead. é raó 2stuois, et distiois. Er ans prr 1: qa p̄oné ad gnaop Patr. p̄poné 2s- tuty in raé ps[ō], cū ps. p̄ p̄g, qm opcret; sd patrtas n̄ 2nit Patu p̄oni ad gnaop, sd Sbegqter ad illg, ut in dēt Dr, 5. Meph. tr. 20 gnáo é p̄ydy patrtis: g. patrty in raé p̄ong n̄ 2stuit.

2. prr: nq q Sb- seqt ad alq n̄ 2stuens, sd suppens Paty 2stuty in raé ps[ō], n̄ pt qsy in raé ps[ō] 2stuere; sd patrtas Sbeqt ad gnaóg, cū p̄ydet sp. illg: ge- raó a n̄ 2stuit, sd 2stuty p̄ponit Paty in raé ps[ō]: g. Vrget amplij: qa nlla ps. hēt p̄ p̄g aop p̄ig sué 2stuty, cū 2stutio rei ad p̄g aog sp̄pat; sd Patr hēt patrty p̄ p̄g aog, sbt p gnaóg, cū ideo é Patr, q gnerat. g. patrtas n̄ 2stuit Paty in raé ps[ō].

Hoc é arg., q Theo- gory ingenia diu exercuit, et q in tot mod̄ dicedi in Vestibulo disputais Rlatos pasiā. Quare, ut illd plene Rsolvam, é advertedy ex dnā D. Th. q patrtas dnā p̄o meditari Patr: 1. p mȳ Rlaois. 2. p my p̄iy hypostasy 2stiphis; p̄iori mo supda sp. gnaop p̄ydat, et Paty in raé ps[ō] 2stuty p̄ponit; posteori a mō ad gnaop suppu et Paty in raé ps[ō] 2stuit. Ita D. Th. in hac q. 40. ar. 4. his Verbis:

99 Proprietas p̄sonalis Patris pt 2derari 2ltr, Vno mó, ut é Rlaó, 2 sic 99

2dy illy p̄suppit ay notialy, q Rlaó in qty h[o]mi p̄ydat sp. ay; alio mo 99 2dy, q é 2stuva p̄s[ō], et sic opertet, q p̄illigat Rlao aui notiali, t. p̄s. agens p̄illigit adi. Ecce p̄riy arg. his Verbis a D. Th. tacite p̄poty, et expsse soluty; qm soluio sp. q. 29. ar. 4. ad 1. clarig, h paucioi- b, Verbis exprssit, aiz ag: Persona sigcat Rlaóg, n̄ p my Rlaóis, sd p my Sbti, qq é hypostasis. Idg dēt. q. 40 de p̄o̅a ar. 3. in corp. et solue ad 5. et ar. 40. et in 1. dist. 27. q. 1. ar. 2. et ad. Anniō. ibidem ff. aliys in locis.

Camdg dnā aliys eq clarimir tūs, erueitimq Mr. Joan. a S. Thā in hac q. ex Ingte Caiet. explicuit: asserit in Rlaq patrtis eq 2y p̄dy ad, seu 2y sug Vlmg p̄pig, hēre duor p̄anqtor 2pty. 1 é: Rlaois, ut scepty, seu sig natg. 2. é Rlaois, ut exerceire, sb p ut dit expertiy attingd tiy; sb 1. 2ptu signato 2biqdi, antecedit ge- raóg, et tiy genity, sb posteori a graóg supp̄it, et 2comitat tiy, ad quy é. Hec dnā n̄ nī ; Vocib a p̄dent cevernit, qare sō é illg explao, sicdg nā sapmg Mr a scy p̄ciis fulgorib, Angelici Solis, nec lato, qdg vnque divertit.

Ex qq ad arg. Rō: neg. ans, ad c, 1g gb. Rs: 2ua mani, dg. minr: patrtas n̄ 2nit Patu p̄oni ad ge- raóg, sd Sbeqqtr ad illg, patrtas ut é Rlaó, seu sb 2ptu experto Rsexqdi, 2dó minr, ut é p̄ra hyposeci, seu sb 2ptu signato sbiqdi, neg. mir, et dg. 2quss dist. minir. Dmar ad 2y gb. 2ua mani, dg. minr: patrtas, ut é Rlaó, seu ut exerses mung Rsexqdi, seqt ad graóg, et sp. illg p̄ydat, 2do minr: ut p̄ra hyposeca, et ut gerss mung sub- tendi, neg. mir; et dg. 2quss cad. dist. Ex q etq pt soluó ad 2p̄g 2ua m̄ mani, dg. mir: Patr hēt p̄ p̄g aog patrty sb 2ptu experto Rlaois, 2dó mir: sb 2ptu signato, et p ut dit raóg p̄ig hyposeg, neg. mir; et dg. 2quss: patrtas n̄ 2stuit Paty, patrtas sb p̄iori accepitiē 2dó 2q: sb posteori, neg. 2q.

Ex 2 hqe p̄ydemq D Thy. dnāg 2 solug, in qua tota hq. difficilimē disputaois Rsoluo 2sistit, ff. nec leviā obyci

p. arg.ta, et ī fmis 2o. illy obijt, qa ex illa seqr, q. ī dnis pprietas ad
oppãos Filii illigat. Sd. hc ē absurdy: q°. Sequela pbr: qa Patri n. pt
illigi, ni Filiy illigat, eo, q. Relava si sil nara, et cognic: q. si Patri
foret ad opãs illigat dstuty p patrnitr, Filiy eg. foret ad opãs illigat.
Reo, ng. Seqla: qa patrntas anepijt ad ay opãdi, n. dstuit ī patr-
nitr, 2y expressty Referrdi ad tay, sd qua rae ē sil cognic cy Filio:
Sd si mure sbtendi incorcata, q. pacto n. 2pit ī orde ad Filiy,
nec illigit ee sil cognic cy Filio. Vel 2do ad ob. sequel dicat:
q. Patr n. go 2pi ī rae Patris, ni etig Filiy illigat, pt tn 2pi ī
rae psong.

Inebis: n. pt Relao 2pi, ni illigat 2y sug exy, et ras dsta-
ty, qua a cqus entio dffert; Sd. pa ex. Relaris ē ad se habere, seu
Respire tay, et p h. a cqus pm. dffert: q°. n. pt p alj fori illigi, ni 2pi-
at 2y muny Referdi ad tay. Vaget: ipobile ē 2pire aliqg fag
mini alcui Sbto, ni illi tribuat suy effy fttz; Sd. effy ftis Relaris
ē au, et expresse Referre: q°. eo ipso, q. illigat 2nicata Sbto,
illigit, ut expresse Referens.

Dr. Dista mari, dq. mir: ext.a Relaris
ē Respire tay, ut quo, et p my entatis infrmatis Sbty, 2d. mir:
ut quod, et expresse attingdo tay, ng. mir: etm calor n. cale-
facit, ut qd ī expressio, Sd. ē id quo calidy calefacit, ita etg
Relao n. respicit, ut qd, et expresse tay, Sd. ē id, q. Sbty expresse,
et ut qd illy respicit; ex q. fit, q. illa ī alg fori affiat Sbty,
V.t ī se reddat Sbtens se Sbty n. hat p9 quy attingat tay, ut
qd ī expressio, q.a h. expressy deper ex ce, q. het ī Sbto; pbs,
q. 2derat Relao, ut afficiens Sbty, V.t Sbtens, qm ut attingens tay
ut qd, et ī illo fori diva Relao illigit a nobis dstuere psong
ī rae p.s ...

Hoc etg fit evidens ex eo, q. Relao n. het ce, et entitr
p tay ad quy ē, Sd ad Sbty in q. ē, V.t ī ordie ad se, si entitas Sb-
tens s., et sic n. pt illigi, q. illa entas Relava, V.g. patritas p9

attingat tay, qm ī se s. ng si attingt tay p alqm entitr illy attingit:
q°. p9 illigit illa entas, ut afficiens Sbty, V.t in se Sbtens (q. opti-
me explat p 2pty signaty Relaris) qm, ut expresse tendens ad tay.
Sd. ē obiter advert: q. illa Relao h. ipso, q. ī se dstuit, et ī se het
ce, det illy entitr habere, ut oppoty, et ī spoty cy tro, illyq. exclu-
dty, dt n. peet respicre tay correlative, Sd. tm illa oppotio, et ino-
politas cy tro p illo fori illigit 2veniens Relari, entitative, et ut
quo, n. a expresse, et ut qd. ...

Inq. ebis: q.a p9 illigit in 2ptu ad respire
tay, qm reddere entitr incoicabil, et oppoty, h. n. seqr ad respire: q.
psona det dstui p aualy respectiy. dt cda; ng. ps.a sel dstuta p Relao,
dstui det p illy 2pty, q. ē primordialis ī Relae; et ans pbr: ng illa
oppotio ē illy correlativ ad aliud: q°. supponit mutug respectig.

Dr. nō ans,
ad ob. dnē: q. ī ipso 2ptu ad invic n. so attigtia tai, Sd. eg op-
potio, et ī snilitas, ut in se, et cy p9, atq. intimij se hat ī Relae
id, q. ex pte entatis se tet, qm q. ex pte tai atiquy, inde ē,
q. p9 dstuit dsta entatr Relava 2y se, et ut oppota tro, qm q.
auatr attingat tay. Inde p sug entitr reddit Sbtens ī snilir
et sic dstuit psong, et deinde attingit tay expresse, et 2drat ipse
nus, ut se tet ex pte tai, et n. so, ut ī sua entite Sbtens. Ex q.
nascit, q. si illa ī snibitas, et oppotio 2drat entative, et 2y se,
sic suppont ad expressy respicdi, siquidi illa entas respicit tay,
qty se entative inopolis ē cy tro; si a illa oppotio 2derat q. ut
ī expressio, sic orit ex ipso respire in expressio.

Sd. p hgc solvunt,
et dīg. oppones 1.o: q.a Relave oppore ē ad oppoty correlativ referre;
Sd. Referre ad oppoty correlativy so pstat a Relae, ut dit expressy
respydi: q. et Relave oppore. 2°. q.a ex pdicta dna seqr, q. Relao,
ut talis dstuat ps; Sd. h. cy dna Dthy loco ī prali solvic Relato
2frari n. pt. q. Sequela pbr: q.a Relao 2y 2pty ad ē Relao, ut Relao;

Sᵈ. 2ᵃ hæc dicta Relatio 2ʸ [illegible] ad prong [illegible]:

Ad 1ᵐ obiecᵉ

Resᵖ. dᵒ. maior: Relatio opposita existente ē ad oppositum correlativum referre, cōdo maior: Relatio opposita signate, seu entative, et 2ʸ se, neg. maior. Ad 2ᵐ Resᵖ. q̃ ly ad Relationem pᵗ considerari dupliciter. Vᵉ ut dicit entitatem Relationis, ut sortientis in se, et formaliter subiectum ēē reale, et sic constituit prong. 2ᵒ ut dicit exercitium respiciendi ut qᵈ, et attingendi terminum, sic qm̃ n̄ constituit prong, sᵈ illum constituta supponit, et ῑ h sū logᵗ D. Th.

Ad id, quo urget præsertim illustrius resp. dᵒ. maior: impossibile ē concipere aliquam formam communicari subiecto, nisi illi tribuat suum effectum formalem, cōdo maior: adiacentis formæ, neg. maior, et sub eadem solutione minor, neg. cᵒ. Etᵐ lᵗ forma ῑ re exercitus dēat ῑ re eius suum effectum formalem subiecto capaci tribuere, si tamen est illa formæ effectus, tales etiam adiacentes purant n̄ ē necesse, ut oēs subiecto. praeter p ex priori, Unde pᵗ in aliquᵃ forma illiusque, ut tribuat aliquis: et gratia cum ponit ῑ subiecto oēs suos effectus, tales præbet, sᵈ p alia forma illius iustificare, et n̄ dicitur illiusque facere filium adoptivum, qᵃ n̄ præt ad suppositum; et ad rationis p alia priori intelligit tribuit: eius corporeitatis, p q̃ n̄ prestat eius vegetandi, sentiendi, et illiusque, aut ratiocinandi. Cum m̃ paternitas ῑ divinis formaliter ad generationem illiusque Vᵐ prong conveniens, lᵗ habeat p effectum, Vᵗ quasi effectum tale ad referre patrem ad Filium, n̄ oportet, qᵈ p illo formaliter illum constituat ad Relatum, sᵈ sufficit, qᵈ p suo priori posteriori sequatur ad generationem praebeat tales effectus.

Sed dices: qᵃ si Pater constituitur p Relationem dēt constitui p id, qᵈ formaliter ē in Relatione; sᵈ id, qᵈ formaliter ē ῑ Relatione ē ad referre, seu attingere terminum ῑ exercitio: qᵒ dᵒ. Rᵉ. dᵒ. maior: p id, qᵈ formaliter ē ῑ linea constituendi, cōdo maior: ῑ linea absolute, neg. maior. et dᵒ. minor: sᵈ. attingere terminum ῑ exercitio, ē formaliter ῑ Relatione trave, et sub formalitate tangendi, trasceat minor: ē formaliter entative, et ῑ re ē ῑ sensibilitas, et oppositionis, ut constituit ῑ se, neg. minor. Etᵐ ad constituendum aliquid n̄ dēt accipi

qᵈ formaliter ē in quacumque consideratione, sᵈ qᵈ formaliter ē in illa statione, et linea, in qua considerat constituere, et p ut ad illum conduit, et sic opportet, qᵈ formaliter ῑ Relatione condenet entitative, et 2ʸ se, qᵒ sic constituit p 2ᵐ, n̄ a trave, et p ut existente attingit terminum. §. 5. solutio D. Thomæ ab aliis impugnationibus vindicat.

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO

§ 5

solutio D. Thomæ ab aliis impugnationibus vindicatur.

2. 3ᵃ præsertim solutio insurgit Durandus: neg. est illa sequela Pater formaliter ad generationem illius constituitur p aliquid absolutum; coens ē falsum: qᵒ sequela pᵃ: qᵃ n̄ stat de contento sub ratione communi, unius ex membris dividentibus illud, qᵃ alium affirmet; sᵈ formaliter ad generationem illiusque Pater constituitur p aliquid et negat ēē Relativum, cum neget Pater p illo formaliter ēē Relatum ad Filium: qᵒ nisi affirmat Pater constituitur p aliquid absolutum. Dat hæc cōa: neg. ens adiacente dividi ῑ absolutum, et Relativum.

Rᵖ. neg. maior: ad pᵐ. contra maior, dᵒ. minor: negat ēē Relativum sub omni Relationis conceptu, neg. minor: sub aliquo Relationis conceptu, cōdo minor, et neg. cᵒ. Etᵐ lᵗ formaliter ad generationem illiusque prius Patris constituta, et negat de illa p tali formaliter Relatio sub munere attingendi existente terminum n̄ tm̃ negat Relationem sub ratione Relationis conceptu signato sortientis, et sic hypothesi; ac ῑ de de Patre ut sic constituto n̄ negat adiacente Relationem, sᵈ solum ῑ adiacente, qᵈ affirmat, ut n̄ affirmet constitui p aliquid absolutum.

Insurgit 2ᵃ: qui dat illiusque constituto p aliquid Relativum dēt de illo affirmari Relationem 2ʸ suam Vᵐ differentiam; sᵈ Relatio, ut sortiens, et ut forma hypostatica, n̄ ē Relatio 2ʸ suam Vᵐ differentiam, cum adhuc caret actuale exercitium attingendi terminum: qᵒ Contra de Patre formaliter ad generationem negat constitui p aliquid absolutum, dēt de illo affirmari Relationem, ut incomunicabilis, et oppositionis; sᵈ sic de Patre formaliter ad generationem Relatio n̄ affirmat: qᵒ Maior pᵃ, et minor pᵃ: Relatio, ut sensibilis, et oppositio, ē Relatio, ut dicens exercitium attingendi terminum; sᵈ Relatio, ut dicens

experty attingdi tuy de Patre fori ad grag n affrat. aliuqui per prioni ad grag de illo affret. ee sub naa, et cognile cy Filio. g

dg. max. dei de illo affrari Relao 2y Vtmq dstiq adqgtg, ng max. adqgtg, Vl. jadqgtg, Ddo max, et sb eadg dist. minu, ng. Dg. Ltm cy j optu ad, y ut dicto a optu in Relao (in illo rocato) jelu- dgt multa, gq oppos, et distiy jgoxtgt, n repat duizdexe jadqgtr opt, et spire gig red, ut experet mun, Sbtiq jeoibilia, et cy oppoe ad tuy, et eg, ut experset mung Repienty 2y attingg tu correla- ui, gq e ipsa explicatoma rao Relaois, et gg optibs adqgta Relaix dfra sunigit, et gber jadqgtg dstiq dstuit, gq e spens sbuere gr. et illg doqere ab alijs. Vnde cy isti optg jadqte preant ad optg explity ad, q e Vtm, Relaois, fit inde, q lt de Patre p alg pori affret Relao so 2y Vny ep illi, tm de illo Verecet Relao 2y sug illg dstiq, lt jadqgtg.

Nec ep h jfexas, Patng so hexa rag jadqgtg p? si sel j rae talis dstuit p dstiq jadqgtg. Non ingm jfexas, ng lt talis dfra jadqgta j facta oparae ad jtegry Relaix op- ty, q ep duob, dfrijs jadqgtis adqgte coalent, n tm se frat opao ad prong, qm dstuit, eo, q illg j rae talis dffrate adq- gte stuit, st in ipso Patre, et dat optg Patris, et dat optg q. et lt gber illory p? jadqgtg dici oparare ad sbty scety, q ep illis adqgte rultat; si tm opao ista n frat gber erit in sua linea, et ordo adqgtg optg.

Ad dstiq resp. Ra. drg sp. tra- ditg, dg. max. dei d illa affrari Relao, ut jsnibili, et oppta tao experte frre, ng max. experte, Vl. separare, et entave, Ddo max. et sb eadg dist. miali, ng. Dg. Ltm tota jeoibilitas, et oppoo jvrt entave j Relaoe, ut opta, et prter ep ptesbri se tenet; jeoibilitas a, et oppoo, ut experta, et p my fdeptiq, ut qd ad tuy jvrt j Relae, ut experta; ng eg ipsa entias Relava, entave

scepta, et ep pte sbri e oppota, et jspolis cy tuo entave, et ut quo, et sic jfrat sbty, Vl. sbstit. Nec ep h segr, q Relao, ut opta se frat p my abti entive, q a ve entias Relava e, licet ndy illigat exper- te dstiq, ut quod ad suy tuy.

Sold. Da hge soly Vacebis ng ep illa sgt q fg j Relao, ut experta, qm ut separata, et scepta: q n dstuit j gtg opta, n dstuit ante experty. sbri pra: q a fg illigit gber fra, ut dstuta j se, qm ut affiys sbty; j Relao, ut scepta, et separata e Relao, ut affiys sbty: q fg illigit dstuta, qm illigat, ut scepta. Jy sic sd nil jfmig ad Relag specrat, qm experte attigere tuy: q fg illigit ut experte attigens tuy, qm illigat, ut opta.

Dy, ng ans, ad pb. resp. q Relao n utcyg affit sbty, d affit, ut fra recipiens, ut quo, Vnde pri, rao mo illigdi stuit j rae fy recipitu, ut quo, qm sbty affi- at, et qdo sic illigit dstuta, illigit eg, ut oppota, et jspolis cy tuo illy- que excludes j se; d tm fg dei sbty affire, Vl. sbtere j se, sbty n hat, ut j dnis dfoit, qm experere, ut qd ry ad tuy. Rug dra clari- mo exeplo illstrat; albedo m fg e disgregativa Vig, ut quo, qm af- frat sbty, n tm f, disgregat experte, et ut qd, qm affrat sbty, d e qx. sic Smiri Relao fg dstuit, ut fra recipiens ut quo, qm ut affrat sbty, n tm fg Repit experte, et ut qd, qm affrat sbty, d e qx.

3. Da dstiq soluop obyrnes: qa pattas j dnis dstuit p illy opty, et fletq, p qm tribuit incoitilep; d illg n jfrat j gtg e sbten- tia so gtg Repit experte tuy, et correlavy, cui opponit. q. Dy. dg max. p qm tribuit jsnibilier entivg, et jmaxig, Ddo max. experteg, et Dg. ng. max, et sb. eadg dist. miali, ng Dg. Colliq. Dst. ep dicty.

Objicies

1. q a n minug e de rae adi nag jppoe, qm de rae Relaois, ut excerptis ry ad tuy jppoe prong; d j se. a Thaay dco illigdi, go jbtglis e, et sbtens, n jgpit dstieg Dng nag, d illg fb dstuit.

q eo patritas dñā sb 9ptu expresso relaõis ps.ȝ Patris ɔstuere pt.
Dꝛ. 1°. N^a. m. Theolg. ɔstrigty nag dng ꝑfilligere ratale: adhoc
illigendi eo quia stotalis e ꝑsuppone nag dng ɔstitg in linea,
et ſtre nag, Vnd hȝc obiectio in prȳs hg m. Vrāes n̄ hēt.

2^a. N^a. m^am.

ɔstrigty nag dng ꝑilligere aiale: Resp. ndo maior: rāō m̄ aōi inmy-
tū cū ī ag ꝑsemg, et n̄ hāt rag aōi, ni tgty ɔgmacati, n̄
ɔstitr ꝑ expresso ā prīō; st. ad tsgsyr, et ꝑmplis, sd. ꝑ rāe Vltg
aualitis, ꝑ qua nlla expressio ꝑportat. 3. R^a. ergo st. resp.
ꝑmissa mari, dg. minr: illectio dng nag ɔstitā, sb 9ptu
explito operais, et expressiōis ā prīō, ng. mīn: sb rāe Vltg aualitis
expressg illiū, ɔdo min, et ng. ɔg. ꝑr h. ā sō pt ꝑferri, q st ad illi-
gendi sb 9ptu Vltg aualitis ɔstitā dng nag, n̄ ā sb 9ptu expressiōis
ā prīō; ita patritas, n̄ sb 9ptu expresso relaõis, s° sb 9ptu sig-
nato ꝑntytis, et ꝑri hypostas ps.ȝ ɔstitūt.

Ob. 5: q^a. si Pater ꝑori

ad grāg ꝑ patrītg ꝑ rāe prīj ɔstueret, sequeretur, q foret Pater
gmitis ꝑ ꝑpobile n̄ graret; sd hchymecy e: q. sequela prō: q ꝑg ē
alio, eet h posteriō ꝑ ꝑpobile ablato: q si ꝑori ad grāg Patris ꝑ rāe
ꝑrong ɔstuat ꝑ patritg, eet Patens, et si ꝑ impole n̄ graret. Dꝛ
ng. sequelg; ad pb. d.. sō anti. ng. ɔg: q^a si ꝑori ad grāg Pater
ꝑ patrīg, ut hēt rāg ꝑstīg ꝑnibilis, et ꝑri hypostg in rāe ps.l.
ɔstitg, ꝑlligat, n̄ tm ꝑ rāe Patris, cū hȝc ɔtrāō suppōat grāg,
et oriat ā patrīe, ita expresse ē relāō, sb q 9ptu ꝑ illo ꝑori n̄ illi-
git. Vnde si Pater ꝑ patrīg ꝑ rāe ꝑrong ɔstuat, n̄ segr illy
ꝑituny Patrg si ꝑ impole n̄ graret; q^a patritas ꝑ ut Patrg
ꝑ eē Patris ɔstuit sp° grāg ꝑpdat, ae ꝑde negg ꝑlligi grāe su-
blata.

S^d. mōus: subs segr marsung tg Patris ꝑrong, si ꝑ impolē n̄
grāret: q ans prō: q^a si ꝑori ad grāg, patritas n̄ ɔstuat Patrg
ꝑ eē Patris, illy tm ɔstuit in rāe ps.l: q si n̄ grāret remane

ret 1^a. ps.^a esto, ut Pater n̄ remaneret. Dꝛ, ndo sequelg, ad pb. resp.
q cū ꝑr ille 9ptg, sub quo patritas ꝑrong Patris ɔstuit, ē ꝑadgg
gdg 9ptg essalis ꝑsg patritis, intime cū 9ptu D^rio conexg, ꝑtia lineg
relais, n̄ pt tūg mere, dūo ꝑ impole ablato, et cū dūg mere n̄ ps
grāe sblata, coens ꝑit, q nec tūg ps mere sblata grāe.

Ob. 6: q^a.

D. Thō. hic ar. 2. ad 4. sic hēt: Dm q relao ꝑsuppōt distīōe sppōtony
q° ē accēs, sd si relāō ī sbtens n̄ ꝑsppōt, sd secg ferat distīg; s° patri-
tas sb 9ptu expresso relaõis n̄ ē gd accēle, sd sbtens, et sbtale:
q° ut sic n̄ suppōt, sd ꝑbet distīōe suppotony. Dꝛ. dg. maior: et ex-
plgdo D. Thō: n̄ ꝑsppōt, sd secg ferat distīg, sb oī relaõis 9ptu, ng. maior:
sb alg, ɔdo mai, et ɔtrā mīn, ng. ɔg. Etm A. D. tgty vult ɔstue-
re discrimy ꝑt relāg, qg ē accēns, et illg, qg ē sbtia, q relāō accepta
sb nllo suī 9ptu ɔstuit ꝑrong; qg v^o sbtantlis, et sbtens ē, et
si vt expresse reſexg n̄ ɔstuat, ꝑ ut tm ē ꝑra sbtanter sbtens
ɔstuit ꝑrong.

Ob. 7: q^a ex solue D. Thō. segr q relāō ꝑrong ɔ-
tuat rāe ꝑfoīs abtg sibi aduyctg; sd h ē absurdy: q. sequela prō:
q^a relao n^a dicty solug ɔstuit ꝑrong in qty sbtens; sd relao n̄
hēt, q ī sbtens, ni ꝑ qty dnā, et idsficata cū eē^a: q° ꝑ qty dnā,
et idsficata cū eē. ɔstuit, q ē ɔstuere rāe ꝑfoīs abtg.

Dꝛ, neg.

seqlg, ad cg pb. ɔtrā mari, dg. min: ē sbtens ꝑ qty dnā ratali
ɔdo mi: ꝑit, ng. min, et ɔg. Etm relāō eo, q n̄ ī accēs, ē rāe
suī ꝑrā sbtens, ng Dj suy specalg 9ptg ad n̄ petit eē accēns,
et coēnta n̄ exigit ꝑhg abtē, sd, Vl ꝑhg si ī accēs, Vl
sbtēg si accēns, n̄ ī. Quod pt ex eo, q relāō dīr mulplag, et
ꝑnibilitg, n̄ sō ꝑ expresso respydi, sd eiūg ꝑ rāe sbtīg relavg
et cū relāō sō rāe suī ꝑtimi 9ptg relavi exigat mulplag, et
ꝑcoībilitg, ꝑit coēns, q sbtēa ad ꝑtimy relaõis 9ptg spectet;
Vnde relāō n̄ hēt ꝑrā sbtere ab eē^a. dnā.

Ob. Vlto: qa si Rlaõ, ut signata, et subsistens antecedit qraõ, n dat algd fyds, ex quo resultet; sd hẽ 2.a raõ Rlaiv: q. Maior pat: qa fundum Rlaõis petitur ẽ ad qravã: q. si ad istq supponit, presupponit ad suum fundum, et id circo n dat fundum ex quo resultet; et Min pat: qa Rlaõ creata n so ut exercita, sd eq, ut signata presupponit fundum, ex q resultet: q. id eq exigit Rlaõ dna sb utroq spte.

Rx. sua maiori, neg. minor. Ad qb. suo anti, neg. cq. sb manifesta raõ discrimis. Etm Rlaõ creata eq entitive ẽ accens, et ideo exigit subiectum ad existendum, et fundo ad resultandum, ẽm ipsa resultans, et n po here ee 1o, et p se producty, cy ad Rlaõ, qgẽ accens n det p se motus. dRelaõ â dnã ẽ ex se subsistens, et ideo n indiget fundo, ut oriat, et resultet ĩ ẽẽ, sd h het p se ipsa; indiget tm illo, ut exerceat rey ad tey; Vnde Rlaõ dnã eq fundum requirit, et sic n sb oi sui spte, bene tm sb alq. §. Vlt, exrã, qq 2.a Dlg obstare psi solvyt.

Vlt. exrã, quy 2.a Dlg obstare psi solvyt.

Arg. E: 2.a Dlg: q.a filiaõ n rstuit Filiy in raõe prong: q.o Filiy rstuit p algd absy, et coer idq ẽ de alys pronis dni. Pt hgc coa: qa ut det Th. ony hypostasy eiqd. naq eadq ẽ raõ rstuois; et ans prr: qa id, qd producto tõ oriñ, n pt tey rstuere, al. rdq â se ipso oriret; sd Rlaõ filiaõis oriñ producto tõ; hgc m ẽ ipsa per se ady, et Rlaõ, q.d adẽ cava tri, Rlaõ â poto tõ oriñ: q. d.o prr idq ans: ng R.a Dhy 5. Phyc. ad Rlaõ n dat p se motu, nec p se adõ: q. Rlaõ n pt rstuere tey p se aoõs; sd prona Filiy ẽ tey p se aoõs qrays: q.o n rstuit p Rlaõ in raõe prong.

Hic 1: q. a id, q fydat sp.a ẽe qenity, n pt qenity rstuere in raõe prong, al. idq sp.a

se fydaret; sd R.a Dhy 5 Physcy tr. 2: filiaõ fydat sp.a ẽe qenity: q.o n pt qenity rstuere in raõe prong. Hic 2.o: qa R.a D. Th. q. 8. de poã ar. 3. Rlaõ importata in origine n rstuit prong Filiy: sd Rlaõ importata in origine, n ẽ Rlaõ â filiaõe dista, al. darent in Deo pp.s Rlaões, qm quatuor: q. filiaõ n rstuit Filiy in raõe prong.

Rx, ng. ans, ad 1. pb. neq. sua maior, dq. min: illqq, ndo de Rlaõe, qq ẽ accens; nq â de Rlaõe, qq ẽ absta; hgc m tr sb spte exerto referentis illqat poto tõ oriñ; sb spte tm substentis, et fyq hypostasy n oriñ poto tõ, sd. tey aois p se 1. rstuit, filiaõ â divã n ẽ Rlaõ accidalis, sd substens, et substantiis; et ideo qmvis sb spte exerto referentis n rstuat tey, sd illqat absq ad tey rstuy, sb raõe tm substentis, et fyq hypostasy n seqt ad positiony tri, sd Filiy in raõe tri, et prong rstuit. Ex his ad 2. pb. Rx: explicado Dhy de Rlaõe accidali, re supponente; n â de Rlaõe substanti, et substente; et qa divã filiaõ substalis, et substens ẽ pp se tãe aoq qravy, n qdq in abstaõ, sd in Dezõ sypta, id ẽ Filiy, ut Rlaõe rstuit, in raõe prong tãt ea quod divy qravy.

Ex qq eq ad 1. Hic rst. solus; ng. filiaõ divã tr sub exerto spte referentis, sup.a qety ẽe fydet, ac p/de sub munẽ Filiy n rstuat in raõe prong, sd rstuty suppat; sub raõe tm substentis, et fyq hypostasy sp.a qety ẽe n fydat, sd ẽ subiy dnaõis qenitĩ. Ad Dlg resp dq maiorq: et explico D. Th. Rlaõ importata in origine n rstuit p importata in origine, ndo maior: p ut importat in prona, neq. maior tm qmvis eadq Rlaõ 1, qq in origine incluserit, et qq nõe Rlaõis sigat, n tm rstuit p ut in origine inclusit, sd p ut importat nõe Rlaõ.

Arg. 1: q.a ps. divy rstyt p origines: q. n p Rlaões. Ans prr auctre. Dafsurion dtai arche in favory neq. dlois addueta obi det: Rlaõb, et originibs rstui divas pronas, tr prali Rlaõb; sd dishiry, et rstuiry ẽ idq: q. tr infra det: Rlaões prata rstuere pronas; sd sparany ippit prony

omnis ... extremo separanti: q.d sentit originem ... ex se min. ...

... verba Damascenj nobis n adversari: ng ... q distingui ... et reale, ... et reale: origo m activa ... Patris a Filio ... supponere aliq ... a relatione. Generatio ... Patris ... filiatio ... relationes, et origo ... relatio ... origine activa ... Pater a ... activa ... et ... per relationes ... Ex his ... solutio ad alia testimonia ... adduci.

S.d ... ng ... q.a ... distingui ... activa ... Patris a Filio, et Spiritu Sancto, ... et Patri ... ut ... et ... Pater ... Resp. ... signare, et ... et ... Patri ... activa ... relatio, ut ... non tamen ... illa, qua ... paternitas, ut ... hypostatice ... quare n ... activa, ... sic ... Patri ... personaliter constituit.

S.d ... quia ... paternitas sub ... Pater ... personaliter ... sub ... subsistentis illius constitutione q ... origo activa ... expressione, ... n constituat Patrem, sub ... subsistentis ... constituere. ... q.a ... activa supponat patrem sub ... subsistentis, tm ... passiva n supponit filiationem, ... sub ... subsistentis, et ... hypostasis, ... q.o ... Filii, ... constituit.

... ad 1. ... ng. ... differentie: q.a ... paternitas ... petit ... sub expresso ... et ideo ... sub expresso ... n constituat personam, constituit tm sub ... subsistentis. ... et ratio ... importat origo activa, ... petat ..., n tm illa petit ... et ... esse ... et complexum, ... et ... esse reale, et ... et ideo nec ... expressionis, nec ... subsistentis ... constituere ... Nec obstat, q ... subsistens ..., et relatio, et ... ng ... ex ... ut ... in origine, seu ... creata, ... n tm ... at ... relatio, ... et creatas, sive subsistens, ut ... postulat ... Ex his ad ... constat solutio: ng ... paternitas ... filiatio procedat ... a quo, n tm se habet, ut alqd ... et ... q ut Filij constituet ... erat. Dicendum ... de ... et missione divinarum personarum.

Quaestio vltima de aequalitate similitudine, et missione divinarum personarum.

Consulto praetermittimus ea quae de actibus notionalibus docet D. T. q. 41. q.a de illis et de illarum principiis sufficienter q.a 2.a pertractavimus; nunc accedamus ad alia, quae restant in complementum hujus tractatus. Sit ergo

Articulus 1.

Vtrum similitudo et aequalitas divinarum personarum sint relationes reales, vel rationis. S. 1. quid sit certum apud Theologos praemittunt.

Antequam accedamus ad id q inter D.D. Catholicos ... praeter ... id quod ex ... Theologos breviter statuere. 1.o certum est personas divinas esse ... similes. Quod patet 1.o ex symb. Athanasij illis verbis: qualis Pater talis filius talis spiritus S. ... vnum esse tale quale est aliud est ... simile illi: ergo ... 2.o ... ratione filij est ... sibi ... n ... ex ... generationis viventis, sed verbum est genitum et filij ... fides

doiet. ergo.

2º. prob. nq licet siluo ñ petat identatẽ, sed poĩ sine illa sub-
tere illã tamẽ pmitit, neq ex idẽtatẽ extrañj ĩ fñã cõstruiẽa
sed potig pfir et sequit ĩ zaonẽ silutis pfemẽ; sed 3 pñã ĩ insfa
idẽ: ergo ñ pfemẽ silẽ. pfixcy cõã tenet et mãi pt: qª a zaonẽ
gexaoĩs viventiũ ẽ heze rãy silẽ gexanti ĩ nã, ut ex illig cõfione
dirat; sed ex pduoẽ rñ idẽcati cũ pzõ ĩ nã ñ cõstruit gexaoĩs. Ipsẽ
sed potig pexfi ut dirat ĩ gexaoẽ vexbi dĩti: ergo ex idẽtate ad-
quity in fñã ñ cõstruit zaõ siluis, sed potig pexfemã siluõ dux
sit.

Sed objicies: qª siluõ ĩ otãe qlitis fundat, ut dei Phil.º 5º. meth.
cap. 15. his verbis: eadẽ ñ quoty una ẽ substãa silia quoty una
ẽ qualãs, et equalia quoty qugtãs ẽ una; und oẽs Philosophi do-
cent unitatẽ in substãa facere unẽ ĩ qualitate silẽ ĩ qugtate
equale; sed in Deo qlãs ñ dat cũ nihil sextã ĩ illo quod substãa
ñ ẽ: ergo nec siluõ.

Rº. substãg, qugtãs, et qualitas summi 2pti. 1º. stricte
et qur dicsã pcampta dĩctyt. 2º. in ampla significaõe, substãã
ñi p essẽ, qualitas p fñã et qugtãs p exipoẽ abstrahẽre ab exis-
tẽe malis et ab exipoẽ victutis und fit quod pmis diñis dñat
zaõ idẽtatis xaonẽ unitatis essẽ zelaõ siluis zaonẽ dñucaõis ĩ
una fñã, ut dei D. T. hicqª 42. axt. 1º ad 2ũ zelaõ equalitatis qª
dñiyt ĩ una qugtate virtutis sit ĩ una magnitudine essẽ ĩ una dũ
zaonẽ, et ĩ una potestate ut dei D. T. solũẽ ad 1ũ

2º. supp. ẽ. pñãs dinãs ẽẽ
jrex se omnino, et pexfemẽ equalẽs, quod ẽẽ fide certũẽ certy cõstat
ex Symb. Athanasij illis verbis: coeterne sibi ũ et coequales, et
de filio: equalis Patri sm divinitatẽ. Et ad Philip. 3º. de filio dit. ñ za-
ping axbitratg ẽ se ẽẽ equalẽ Deo. Et ẽ Bsg pñis in Lateran. 2º.
cap. fimiter dit: coequales omnipotẽtes et coeterni. Eandẽ veritatẽ
expzimyt SS. PP. Augusting Athanasig Cyxilg, Theophilg Euthimg
et ong ĩ sandg M. A. P. 4º. Pª 99. cap. 6º. et 7º. et hicqª 42. axt. 1º. et

sequentẽ.

Sed objicies: qª pexsonã cui ñ dñit alqia poã ñ ẽ illi in poã e-
qualis; sed filio ñ dñit alquã poã Patris. igit. Pfix pt: qª filio
ñ dñit poã gexandi alias posset gexaxe; sed hẽc poã dñit Patri:
ergo Rº. mij ad pb. disq. maj. filio ñ dñit poã gexandi active, Cº.
passive nº. maj. Eres eadẽ poã ẽ in Pª et filio, in Pª ut active getet
et ĩ filio ut passive getot quaxe eadẽ poã utriqẽ dñit, etsi ñ ñobẽadẽ
zu ut dei D. T.

Instabis: ergo alquã poã activa ẽ ĩ Pª que ñ ẽ ĩ filio, et co-
quẽtẽ ĩ poã activa ñ ĩ equales. Pr. cõã qª poã gexandi sumpta ge-
xaoẽ active ẽ aquã poã; sed hẽc dñit Patri et ñ filio: ergo. 2º. qª
poã gexandi ẽ ĩ Pª et ñ in Spiritu Stº active vł passive sumpta
gexaoẽ cũ Spiritg Sg nec gexaxe nec gexaxi posit: ergo saltem Pª
et Spiritg Sg ñ ũ in poã equales.

Rº. ad 1ũ instãg. nº. conquẽ. Ad pb. disq.
maj: ẽ aquã poã activa sumpta ablue, nº. ut modicata paternitẽ
Cº. maj, et dũã mini, disqõ conquẽns: aquã poã activa ẽ ĩ Pª que
ñ ẽ ĩ filio sumpta ablue nº. ut modicatã p paternitatẽ Cº. conquẽ
Eres poã gexavã ñ ẽ ĩ zaonẽ poẽ distã ab omnipª vł intellũ Patris, sed
ẽ omnipª vł intellg qui in Pª. und ut poã gexandi active ñ dñiat
filio suffit qd illi ñ operat xũs Paternitatis dñit tañ illi poã gexa-
vã quoad id qd ĩ illa abluty ẽ, sit quoad omnipg et intellg. und equa
litatẽ ñ cõstruit.

Urgebis: aquã operaõ dñit Patri, que ñ dñit filio; sed cui
operaõ zepugnat poã operavã ñ dñit: ergo alqua poã operavã qẽ
ẽ ĩ Pª xuat filio. Maj. pt: gexaõ sumpta active ẽ aquã operaõ
sed hẽc xuat filio: ergo aquã operaõ dñiens Patri xuat filio. Rº.
maj, ad pb. disqõ maj: gexaõ sumpta active ẽ aquã operaõ ablue sg-
ta nº, ut modicata paternitate, Cº. maj. et dũã mini, disqõ conquẽ-
aquã operaõ dñiens Patri xuat filio sub xaone auditis et operaõis
nº. conquẽ ut modicatã paternitate, Cº. conquẽ solũõ ẽ D. Th. in 1º. dist.
31. qª 1ª. axt 1º. ad 2ũ.

Ad 2um instãg x.º gexaõs sumpta pavē Ɔfirexe ĵ passivo jlligi Inotara filiaõe licet exge filiaõ ñ Iniat Spixitui Sto Init tamē pavū intelligi, et conquẽter. Init illi gexaõ, quavã ĵ eo quod impoatat jxecto, et qª so id, qd ĵ xecto jpoxtat perfeãn, dic Init spixitui Sto paxã gexaõ quoad omne sua pexfeone et conquẽtr Spiritq Stq equalis ẽ Patri, et filio, qª defecq Inotati ñ addentis pfeãs equalitati nõ obstat.

§. 2. refexunt ssẽ, et v.ª eligitur, et probatur. /

His igit suppositis restat ut examinemus an relaões silitus, et equalitis Iinã reales, vl raõis. In cq dilũs resoluõe ẽ 1ª sª docẽs hq̃ omñ relaões, nec reales, nec raõis ẽẽ sed pexsonas Iinãs absolute tantũ dici equales. Ita Auxeolq in 1º dist. 31. art. 3º et Maxtinonq disp. 31 de Trit. sec. 1ª addens Ɔª Auxeolq idẽ etiã ẽẽ verq de equalitate ĵ creatis reperta. 2ª p extrẽ Ɔfirat hq̃mi relaones ẽẽ reales in Deo inter se distas ex nã rei, et etiã sibi coopoatas ex ita Scotq ĵ 1º dist. 31 q. uca quẽ sequũt Rada Smisinq. Francq Felix, Faber et alij Scotistq.

3ª asserit hq̃mi relaões ẽẽ raõis. Ita D. T. hic q. 28. art 4º et q. 42. art. 1º ad 4ᵐ et alijs in locis. D. Thomã sequũt Caietanq Bañez. Zumel, Naz. Araus. Salm. Godoy et frequẽter Thomistq etiã antiquores Scolastici ap Mro in 1º dist. 19. et 31. ubi Albertq Mag. Bonavent.ª Durand. Capolq, Hispalensis, et alij qq ex PP. Societatis adhærent Molina Suarez, Vazq. Gran. Hurtado et alij. Pro cq resoluone sit.

Ɔclũo: relaõ equalitatis inter Iinãs pexsonas ñ ẽ realis, sed raõis, et idẽ ẽ de relaone silitus asserendq. Pr raone: qª ut relaõ ſ realis requĩ ñ solũ extrẽmq sed etiã fundamentorq distĩo sed fundũ equalitatis Iinarq pexsonarq ẽ idẽ, nempe magnitudo essẽ quẽ ẽ in ombq illis eadẽ: ergo quãvis rr disquant pexsone non refexũt reali relaone equalitatis, idque de relaone silitus ẽ Ɔquẽter dicendq, Ɔqua cq maior tenet maior suppõ probat: qª relaõ ñ solq

a subiecto, sed etiã a fundamento Ɔpendet: ergo ut realis sit requĩ non solũ subiectorq sed etiã fundamentorq distĩo.

Ɔfir: ut aliquã relaõ ſ realis exigit realis distĩo subiectorq quẽ primo refexunt per illã; sed subiectã 1º relata relaone reali equalitis, et silitus ſſ fundamenta: ergo exigit realiĩ fundamentorq distĩo. Maĩ ẽ certa, et mir pr: qª duo quanta ideo equalia sunt, qª hent quãtitates equales: ergo ideo refexunt relaone equalitis, qª ptiã quãtes equalitatẽ fundantes invicẽ refexunt, et Ɔnsqũ subiecta 1º relata relaone equalitatis sunt ipsa fundamenta.

Resp. Scotistq quantã relaõq equalitatis, et silitus ñ refexri tũ et ut quod, sed fundamentaliter et ut quo, si ẽ raones qq extrẽ Ɔnunt subiectã refexibilia, ut aucẽ refexant, ut quo requirit distĩo realis etiã fundiĩ ab alio, ut Ɔstat ĵ aoẽ, et passione quẽ fundant relaonẽ 2ⁱ pẽiis et Ɔnsqũ refexunt ut quo, et tamẽ rr ñ disquũt.

Rª ẽ: qª duẽ quantaẽ ñ solq ut quo, sed etiã ut quod ſſ extensq ut quod ſſ bicubitq, vl tricubitq siliter duẽ qualitẽs ut quod ſſ intensẽ, vl remissẽ: ergo ñ solũ ut quo, sed etiã ut quod ſſ equales sive siles, et Ɔquenter ñ solũ ut quo sed etiã ut quod refexq per relaone equalitatis, et silitus. Deinde licet aõ et paõ rr fortasse ñ disquant, disquunt tamẽ rr tũ ut ĵ physicã fuse demonstravimq, sed magnitudo, ẽẽ in qua relaõ equalitis inter Iinãs pxona fundat nulla ex his distĩoibq in Pre et filio disquit: ergo illud exemplũ ñ ẽ ad rẽ, imo potiq nrã sñã Ɔfirat.

2º pl. Pr. nã sequt ex Ɔtria Ɔ.ª darĩ ĵ Deo pfecta realia solo nuº distã, Ɔnquẽ ẽ falsũ: ergo. Sequela prt qª relaõ equalitis qua Pr respicit filiũ solo nuõ disquit a relaõe qua filiq refext ad Prẽ sicut relaões silitus qq Prẽ et Plq. e invicem refexũt solo nuõ disquunt: ergo si relaões illẽ sint reales dant in Deo pfecta realia solo num.º distã. Falsitas aucẽ Ɔquẽtis ostendit 1º qª distĩo nuxica a mã Ɔsumit, ut D. Th. qq in locis asserit sed in Deo mã ñ ẽ: ergo nec distĩo nuxica.

2º quia illo numº distinguunt ñ sportā sportione merhacā ex aū et
qōō sed in Deo talis spoō xuat: ergo. 3º nam singularitas ē de essentia
qūis fcati divini, sed cui essentiali ē singularitas repugnat multiplicao
nurica inde ej probant Theologi Deum numº mplicari ñ posse quia
essentia ē singularis: ergo Deo xuat multiplicao nurica. Minor cōn
tenet, et maior ostat: nam quodvis fcatum divinum ē essentia ens a se et q essty
sed enti a se et per essentiam sicut extra essentiam omnis ita ergo singularitas
quæ extra repugnat: ergo.

4º nam fcatum numº mmplicari ex illius generit
litaone, raone eq ñ continet totam spei perfeonem; unde quia Pēs nurice
distinguit a Plō raone spei litaē parpāt; sed litaō omni Dei fca
to xuat: ergo et mplicaō nurica. Denique nam oīs Dei fcalitā
ē per se ipsum individua; sed quod per se ipsum ē individuum numº
mplicari ñ pot: ergo. Minor pat, et maior pōt: quia quod per se ipsum
individuum ñ ē individuat per ald, sed nullum Dei fcatum individuat
per ald alias resultaret in Deo spoō, cum omne quod ex alio et alio
coalescit spositum sit; ergo omne Dei fcatum per se ipsum ē individuum. Hac
raone usus ē D. T. 1ª pª qq. cap. 42 ut probet Deum eē unum.

Denique suadet
rnā 9º: nam sequitur ex Scoti sñª dari in Deo pp. relaoēs reales, quæ
quatuor: sed hoc utpote oīa omnium theologorum sñs admittendum ñ ē: q.
Sequela pat: nam relaones æqualitatis et silitis sunt reales et a rela-
ut ajunt onibus originis ptr, et ex na rei distinctæ ut ajunt Scoto ejus discipuli docent:
ergo dant pp. relaoēs reales quæ quatuor. Unde ipsemet Scotus
loco in lª sñª relato in quabis persona divina duas relaones silitis
duas æqualitatis et duas idtatis ostituit quarum una ad unam personam
et alia ad aliam referuntur ex quibus resultant decem et octo relaones, et
adjectis quatuor relaonibus originis resultant 22. relaones in Deo
imo ulterius Xª numerum attributorum ex na rei in sñª Scoti diffe-
runt inter se, et ab essentia relaones reales silitis debent mplicari q
omnia (inquiunt Salmã Godoy, Gonet et Vazqz.) frivola ñ et a oīu
theologorum sensu penitus aliena. §. 3.

Arguit 1º quia si relaō æqualitatis ñ eēt realis maxe, quod fundum in
personis ē idem; sed hæc raō ē nulla: ergo. Minor pōt 1º quia paternitas et fi-
liaō in creatis sunt relaoēs reales; sed illarum funda ñ distiguunt: ergo.
Præterea: fundum paternitatis divinæ ē ipsum intelligere, filiaois vº ipsum illi-
gi; sed illeō in Deo a paoē illigi ñ distiguit: ergo funda paternitatis, et
filiaōs divinæ rr distā ñ sunt.

2º pt: quia relaō æqualitatis fundat in unitate quantitatis:
ergo quo maxe ē unitas quantitis, eo perfecta evadit æqualitatis relaō, et
consequenti realis fundamentorum distio ut relaō sit realis necessa ñ erit.
3º quia funda relaonum æqualitatis ñ fundant quantum distā sunt sed quatenus
unum alias relaones divinitatis et ñ æqualitatis fundarent: ergo quamquam rr ñ
distiguunt fundant relaones reales. Pat coā: nam essty concurgit posita
causa; sed causa realitatis relaois ē unitas magnitudinis, distio autem
unius ab alia mate se hēt: ergo posita unitate magnitudinis, et remo-
ta distione reali relaō surgit.

Rº ostā maxi rº mis. Rº 1º 3 pt. 1º 1º. fundum pa-
ternitatis et filiaōs ñ ēē generaōs activa et passiva, sed pōs generaonis et
genabilitas passiva quæ in creatis rr distiguunt, generaō autem activa et passiva
rly sunt actiones neque ñ ad eē, sed ad fieri illarum relaonum. Et raō ē quia
relaoēs permanent, generaō autem activa et passiva ñ permanent quandiu
durat relaō. quarum ut ēēt fundamenta necessy erat. 2º rº admisso prædic-
tas relaoēs supra aoē et passionem fundari, nº mis. Etenim licet aō
et passio rr fortasse ñ distinguant, distiguunt tamen rr ptr, quod suffit ut re-
laones rr distas fundare possint.

3º respondeo, quod licet ad relaones reales ñ sit
necess realis fundamentorum distio, ex ocepru relaois ut sic, bene tamen ex
ocepru relaonis primi gnis, quæ in unitate fundat. Cujus discriminis raō ē
quia in h genē relaonis subta 1º relata sunt fundamenta ñ autem in aliis ge-
neribus. Ex quo pat etiam disputās ad id quod addit de paternitate et fi-
liaone divina, quæ quidem relaones primi generis ñ sunt, sed 2i generis.
Addo tamen, quod intelleō divina, et passivum intelligi ñ adhuc, sed quæ omnes

paternitatis, et filiationis sub munere originis fundant paternitatis et filiationis sub exercito referendi se per quas sic aute re distinguunt, et si non eo quod important in recto saltem per eo quod in obliquo, et in connotato dicunt.

Ad 2am pb. minor 2a dist. ans: relao equalitatis fundat in unitate quantitatis singularis, no in unitate plurium quantitatum. 2o ans, et dist. consequens cadem distinctione. Ergo equalitas non est per se primo inter substantiam quantitatem sed inter quantitates, unde potest fundari supra unitatem quantitatis, ac proinde requirit utramque distinctionem quantitatum: sicut relao identitatis fundata in substantia petit per fundamento utramque substantiarum, et ideo ut realis petit realem distinctionem substantiarum, et hac deficiente non emergit relao realis identitatis sed relao rationis.

Ad 3am pb. 2a dist. ans: non fundant conceptus ut dicta ly conceptus dicente rationem formalem fundandi 2o dicente conditiones necessarias no ans, et consequentia. Adeo pb. dist. maior: esse consurgit posita causa si aliqua conditio necessaria deficiat no si nulla deficiat, 2o maior. Solao patet ex his dictis.

Argt 2o: quia non repugnat frataribus divinis relativis multiplicatio numerica esto absolutis repugnet: ergo deficit 2a ratio relationis propositae. Ans pb. quia etsi frataribus absolutis essentialis distinctio repugnet, non tamen frataribus relativis, ut constat in paternitate, et filiatione, quae cum sint se totis diversis non possunt non distingui essentia: ergo pariter non repugnabit fralitates relativas divinas solo numero distingui. Confirmatur: quia realis entitativa distinctio in fratis Dei absolutis limitationem argueret et tamen frataribus relativis absque limitatione competit: ergo pariter quamvis multiplicatio numerica in fratis absolutis divinis limitationem argueret poterit tamen frataribus relativis absque limitatione competere.

Ro no ans Ad pb. consto anti no conseq ob 2plex rationem discriminis. 1a est: quia essentialis distinctio non venit convenientiam univocam in aliquo predicato communi ut constat in decem predicamentis essentia absque univoca convenientia distinctis, et ideo frataribus relativis divinis non repugnat essentialis distinctio. At vero quae solo numero distinguuntur necessario debent convenire univoce in fra-

to specifico, quod cum transcendat perfectionem nequit competere; ac proinde cum omne fratum, quod est divinis frataribus debet necessario illas transcendat non stat inter fralitates divinas sola distinctio numerica. 2a ratio est: quia cum Dei frataribus conveniat extra essentiam eius individuao, quae ad extra supponit esse, convenit cum quo non compatitur multiplicatio numerica; at distinctio essentialis duorum recte compatitur cum hoc quod cuivis illorum essentialis sit extra, ideoque in frataribus relativis divinis datur distinctio essentialis repugnat tamen quod solo numero distinguantur.

Ad confirmationem 2o concesso anti no conseq, et ratio discriminis est: quia in linea absoluta non aliud caput distinctionis invenitur, et ideo si in fratis Dei absolutis realis distinctio daretur ex limitatione necessario eveniret. In frataribus autem relativis non ex limitatione, sed ex propria natura oritur realis entitativa distinctio cum eo ipso quod unum relativum sit et dicat ad aliud necessario distinctionem exigat per alio correlativo, et cum sint realia correlativa se invicem re respicientia distinctio erit realis entitativa. Distinctio autem numerica cum a relativis ex propria natura non exigatur necessario ex limitatione orietur.

Argt 3o: quod verbo convenit ex vi processionis et ab Ecclesia adoratur reale est et non rationis; sed verbo convenit ex vi processionis esse equale. Patet, cum personarum equalitas ab Ecclesia adoratur, ut patet ex illis verbis: in personis proprietas et in maiestate adoretur equalitas: ergo. Confirmatur: nam Arius, et eius sequaces damnati sunt ab Ecclesia, quia negabant personarum equalitatem, sed ridiculum est dicere illos ab Ecclesia fuisse damnatos, quia relationem aliquam rationis in personis divinis agnoscere recusarent: ergo illa relao rationis non est sed ex extra in Deo.

Ro equale dupliciter sumi fundamentaliter scilicet et formaliter. 1o modo unitatem quantitatis cum negatione excessus importat. 2o dicit relationem realem si omnes necessariae conditiones adsint ad resultantiam illius, rationis vero si aliqua desit. 1o modo personarum equalitas ab Ecclesia adoratur et verbo convenit ex vi processionis ex vitio accepit Patris naturam et hanc Ariani negabant, filium ergo esse asserentes distinctum vera natura et illi inferiorem propterea quod merito damnati sunt ab Ecclesia. 2o autem modo (nempe relative et formaliter) nec verbo convenit ex vi processionis neque ab Ecclesia adoratur, nec de equalitate sic sumpta cum Arianis olim fuit contro-

veritia. vnd ad ɔfiaonē ɔstat solūō.

Arg. 1º. qª si equalitā personaꝝ dinaꝝ relaō raanis eet illis ab eterno n̄ conveniret cū ens raonis n̄ extat ni dependenter a fictione intellȝ creati, q ab eterno n̄ ē conquens ē ab surdū: ergo et illud ex quo seqt.

Rº. disg. maj: equalitās ab eterno prouis n̄ conveniret sumpta frē prout relaonē importat ɔc; fundamentū prout dicit vtraꝝ magnitudinis cū negaone excessꝰ nº. maj. et sub eadē distione minoris nº cog: Etenī vt prone dinē equales ab eterno dicant' suffit quod equalitās fundamentū sumpta illis ab eterno conveniat sicuti vt Deus ab eterno dicat' Dnū creatū n̄ reqt q ab eterno relaō Domini qui realis n̄ ē sed raois extat, sed suffit quod eius fundamtū illi ante omnē intellȝ fictionē conveniat. Ipsi Deus ab eterno ē et dit idē sibi et tamē idē frē sumptū relaonē raois importat, quę ab eterno n̄ ē. Deniq relaō filiaois Xpī ad B. Virg. relaō raonis ē vt docet D. T. 3ª p. q. 35. ar. 5º. et tamē qª eius fundamtū ante intellȝ fictionē convenit Xpto dit' filius Virg. rē, etiāsi nullꝰ intellȝ relaonē raois fingeret. idē cum proportione ē in prenti asserendū.

Instabis 1º. nā seqt' ex hac soluoē & hoē vt X expte peari q̄ī speciei et similiter & anali quod sit genꝰ conquens ē falsū: ergo. Sequela pt: nā persone dinē dicūt' equales X qª illis vt rē extenꝰ convenit fundamtū relaois equalitatis, sed hoī X convenit fundamtū relaonis speciei, et anali fundamtū relaonis generis: ergo. 2º. qª personis dinis vt X extensꝰ n̄ convenit fundamtū relaois equalitatis. ergo tota soluois machina ruit. Ans pt: qª fundamtū illud n̄ ē sola vtraꝝ quantitas cū negaone excessꝰ ni adiuncta distione vniꝰ quantitatis ab alia vt diximus supra; sed hęc distio n̄ convenit personis dinis vt X extensꝰ siquidē essā vniꝰ supra quā fundat' equalitās n̄ ē X ab aliꝰ essā distincta: ergo.

3º. qª essā frealis sine frā extrēe neqt, sed ee equale ē essā frealis relaonis equalitatis: ergo sine illa frē dinē vt X extente equales eē n̄ possūt. Deniq instabis: qª signi

dinē ab eterno sint, et dicant' equales nulla relaone extente relaō equalitatis omnino superfluit sed n̄ dicendū n̄ē: ergo neqꝫ illud.

Rº ad 1ā instaā neg. seq. Ad pb. disgō maj: qª illis convenit fundamtū proximū relaonis equalitatis ɔc; fundamtū remotū nº maj, et digo mig. hoī vt X et anali convenit fundamtū remotū spei et gnis, ɔc proximū nº. mig. et conquā. Etenī vt denō nois relatū subō conveniat opportet vt fundamtū proximū illi conveniat quod in hoē, et anali rē relaonis spei et gnis n̄ convenit, convenit tamē in nro casu; nā fundamtū proximū relaonis equalitatis ē vtraꝝ magnitudinis cū negaone excessꝰ, et sic dit' & personis dinis vt X extensꝰ.

Ad 2ā

nº. ans Ad pb. disgō maj. ita vt distio vniꝰ quantitatis ab alia s̄ raō fundandi relaonē equalitatis nº. ita vt sit necessª condio, ɔc maj. et mig. et nº. conqꝫ. Illꝰ ej sensꝰ n̄ convenire prouis dinis X omnē repugnā vt relaō equalitatis reseret. n̄ aliqꝫ quod fundamtū relaonis raonis illis rē n̄ conveniat. Ad 3ā ɔfiā maj. digo mig: eē equale frē et relave ē essā frealis relaonis equalitatis, ɔc eē equale fundamtū, nº mig, et digō conquā distiōe minoris.

Ad vltimā nº. maj.

Etenī licet relaō raonis equalitatis necessª n̄ sit ad eē dinaꝝ personaꝝ, tamē ē necessª vt a nobis q n̄ tantū cognoscant' equales: nos ej viatores illas in equales scire n̄ valemꝰ n̄ eē mō quo res creatę dicunt' equales; aequivocē n̄ nisi relave relaone sequuta ex nrā apprehensione, vnd superflua dicta relaō censeri n̄ debet: sicut relaō Dni nrā subsequens apprehensionē superflua n̄ ē quavis ad eē Dei, et vt rē Dnꝰ sit nullatenꝰ requirat.

Arg. 5º.

qª verbū dinū cum sit imago Patris refert' ad illū relaone similitudinis sed hęc ipsore eadē cum relaone filij nē, prouis sed realis ē: ergo datur in dinis prouis realis relaō similitudinis. Rº in verbo dinō duplex dignoscitur a theologis similitudinis relaonē vnā, quę supra vtraꝝ eē fundat', alterā quę vtraꝝ eē suppōit et in origine, & expressione fundat'. 1ª ē expressiva sive eiusdem denominaois in vtroqꝫ extremo procedens ex 1ā genꝰ. 2ª dispartaois diversę denominaois ē et ad 2ū genꝰ spectat. 1º omnis & qual. illū

hic agimus non realis sed rationis est, eo quod utraque terminus esse quae est ratio fundandi in utroque extremo mixta non est, et haec relatio a filiatione distinguitur. 2a realis est quae passiva generatio, quae est illius fundamentum [illegible] talis persona quod in obliquo dicit ab activa generatione determinata et haec a filiatione distincta non est.

Hic solet quaeri de mutua, atque reciproca unius personae in alia existentia, quae circuminsessio appellatur, quomodo sit modis fiat? Et respondet S. D. hic ar. 5o triplici fieri. 1o ratione essentiae quae omnibus personis una est. 2o ratione correlationis mutuae, qua unum correlativum dicit esse in alio. 3o ratione originis quae cum sit actio immanens exigit ut id quod procedit maneat in principio a quo procedit et non separetur ab illo. De hac igitur ineffabili divinarum personarum circuminsessione in quodam hymno canit Ecclesia: in Patre totus Filius et totus in verbo Pater. Et ipsemet Christus Joann. 14. illius perfectum intelligens usque ad clarum Dei visionem differendum esse docet: in illa die (aeternitatis sit et beatitudinis) cognoscetis, quia ego in Patre et Pater in me est.

Caeterum licet in hac mortali vita mirabilem hanc unius personae in alia existentiam perfecte cognoscere non valeamus, possumus tamen illum parare et aliquam eius imaginem in nobis exprimere, nam ut dicit 1a Joann. cap. 4o Deus charitas est, et qui manet in charitate in Deo manet et Deus in eo. Quae verba Melifluus D. Bernard. expendens sic ait: Deus charitas est, quid iucundius? Et qui manet in charitate in Deo manet, quid securius? Et Deus in eo, quid iucundius? [illegible]

Articulus 2us quid sit missio, et quae personis conveniat?

§. 1o quibusdam praemissis refertur sententia, et vera eligitur

Divinas personas mitti frequentissime in sacra pagina legitur, nam Joan. 8. dicit: testimonium perhibet, qui misit me Pater. Et Joann. 10. quem Pater sanctificavit et misit in mundum. Et de Spiritu Sancto cap. 14. dicit: quem mittet Pater in nomine meo. Et 16. si non abiero Paraclitus non veniet ad vos si autem abiero mittam eum ad vos. Ex quibus locis aperte constat, istas

duas personas, Filium sit et Spiritum Sanctum mitti ad creaturas: solus autem Pater (ait Augustinus 2o de Trinitate cap. 5o) nusquam legitur missus.

Ut autem a missione divinarum personarum omnis imperfectio excludatur est advertendum, missionem in communi processionem, seu egressionem ab aliquo cum destinatione ad aliquem effectum vel ad aliquem locum de novo significare; unde ad illum quatuor requiruntur sit persona mittens, persona missa terminus ad quem et egressio, seu processio eius qui mittitur. Potest autem (ut docet D. T. hic ar. 1o) triplici fieri, vel per imperium sicut Dominus mittit servum vel secundum consilium ut consiliarius dicitur Regem mittere ad bellandum, vel secundum originem sicut flos emittitur ab arbore, radius a sole, et rivus a fonte.

Ex quo patet missionem reperiri in divinis seclusis imperfectionibus quae in creaturarum missione contingunt, vel quia una persona ab altera egreditur non per imperium, quia adhuc in [illegible] et subordinatio missi ad mittentem requiritur, nec per consilium quia hoc ignorantiam in consiliato supponit, sed per originem, atque speciali modo praesens creaturae non per loci mutationem cum omnis divina persona omni loco sit praesens, sed per novi effectus productionem. Unde S. D. in eodem ar. 1o sic in fine corporis ait: Filius dicitur missus a Patre in mundum secundum quod in mundo incepit esse per carnem assumptam, et tamen antea in mundo erat ut dicit Joannis 1o.

Hoc non certe est indubitatum apud Theologos sed inter illos est dissidium, ac disputatio in quo supponatur divina missio? Prima resolutio est 1a sententia dicens, missionem adaequate salvari in habitudine originis, hoc est in processione unius personae ab alia, ita quod quo sine [illegible] refert Mag. [illegible] in 1o dist. 15.

2a sententia affirmat missionem adaequate in effectu temporali consistere vel in habitudine ad illum. Haec tribuit [illegible] ubi [illegible] falso tamen, non quia illum docet in missione importari temporalem effectum, ex quo non sequitur sentire quod adaequate importet non vellimus omnibus Theologis illum ius tribuere. Sed etiam quia expresse docet Missionem quod Patre mitti non potest quod si missio adaequate in effectu temporali consisteret sentiret, docere non posset.

3a et vera sententia defendit de ratione missionis divinarum

personarum eternus habitudine est. ita omnes scolastici cum Magistro in 1.o dist. 15. et theologi cum D. T. in hac quaest. art. 4.o et seqq. ubi omnes tractant et pp. examinent. Illa autem habitudo in recto importetur non est una, tamen aliqui aspiciant originem, alii producunt effectum aliqui utramque habitudinem. Sic ergo.

Conclusio: missio divinarum personarum nec pro sola processione eterna, nec pro solo effectu temporali adequate sumpta, sed utramque habitudinem importat et pro utraque sumpta importat tamen in recto ipsam personarum originem, in obliquo vero novum effectum temporalem in creatura productum. Probatur 1.o ex D. T. hic art. 2.o ad 3um ubi ait: missio includit processionem eternam et aliquid addit scilicet temporalem effectum. Et inde illud inter missionem et peragere ponit discrimen quod missio importat habitudinem ad principium, et ordine ad terminum temporalem, peractio autem in ordine ad terminum eternum. Habetur ergo D. Aug. lib. 2.o de Trin. cap. 5.o ubi ait: a Patre exire et venire in hunc mundum mitti est.

2.o probatur: quia de ratione missionis, ut sic est exitus missi a mittente vel per imperium vel per consilium vel per originem; sed exitus per imperium aut consilium imperfectus divinis personis repugnans invenit: ergo de ratione missionis personarum solum est exitus per originem in processione dicens. 3.o probatur quia si missio non supponeret pro origine a mittente, sed connotat effectum in creatura productum aut producendum. Sed solum pro ipsa productione effectus, etiam Pater diceretur mitti; consequens est contra Aug. ergo sequela probatur: quia Pater producit effectum temporalem, quem missio aliarum personarum connotat, sic quoque, cum opera ad extra indivisa sint et toti Trinitati communia ut omnes docent theologi: ergo si missio solum pro productione effectum supponat Pater diceret mitti. § 2.

§. 2.o argumentis in contrarium satisfit.

Arg. 1.o: ex D. Tha. in 1.o primi dist. 15 q. 1.a art. 2.o ubi referens opinionem quorundam asserentium missionem in divinis consistere non in aliquo naturali sed solum in subdit: et hoc mihi videtur verius considerata virtute vocabuli: missio enim in ratione sui non dicit exitum ab aliquo sicut a principio apud missionem esse habetur. sed solum in ordine ad effectum missionis ponit autho-

ritas aliqua ad missum; sed effectus de novo in creatura productus est quod facit missionem ... est spirituale corpore a tota Trinitate non autem originem quod est aliquid notionale seu personale: igitur ex D. T. missio solum importat habitudinem ad temporalem effectum. Resp.o

missionem divinarum personarum posse meditari dupliciter. 1.o sine connotatione processionis quam habet ex termino ad quem. 2.o quoad suam entitatem. Si 1.o modo dicitur verum quod consistit in aliquo spirituali quod est effectus de novo productus in creatura, ut patet cum ad eorum que a termino ad quem non vero ad ipsam originem eternam desumatur ipsa missionis connotatio, et sic venit D. Th. intelligendus. Quemadmodum hoc non est quod si loquamur de eadem missione non quoad connotationem ipsam sed quoad entitatem connotatam ipsa magis principaliter importet originem, et solum in obliquo et de connotato novum spiritualem effectum ad quem in creatura fiat.

Arg. 2.o: non missio non datur esse personae missae sed illam productam supponit; sed processio eterna non supponit productam personam sed illi 1.o dat et communicat esse: ergo processio eterna est extra essentiam missionis. Minor constat; maior probatur: nam missio in esse non communicat esse personae missae; ergo ex vi missionis persona missa non accipit esse a persona mittente.

Distinguo maiorem: missio non dat esse personae missae sed illam productam supponit si fiat sermo de missione sumpta ratione connotationis magis si fiat sermo de illa sumpta ad quem subdistinguo maiorem: missio ex suo conceptu, concedo maiorem ex proprio talis missionis nego maiorem et distinctio minori nego consequentiam. Ergo missio ratione sumpta non communicat esse quia missae, eo quod semper tendit ad aliquid a persona missa distinctum; sumpta vero adequate etsi ex suo conceptu non petat esse personae missae communicare alias in se inferiori id contrahet permittit tamen illi dare esse in aliquo sibi inferiori, licet in illo esse non sistat, sed ad ulteriorem terminum transeat, et in missione divinarum personarum hoc invenitur.

Ex hucusque dictis colligitur 1.o missionem divinarum personarum sic posse describi: missio est processio originis a mittente cum novo modo existendi in alio Cujus descriptionis bonitas tamquam meditanti que in hoc art. dicuntur

fali negotio orabit.

Colliges 2º: ñ posse aliquã personã divinã se ipsam mittere, esto se ipsam possit dare. Ratio ē clara: qª missio divina proveniens originis et processionis importat ut vidimus; sed nulla persona potest a se ipsa originari aut procedere ut constat: ergo nec se ipsam mittere potest.

Colliges 3º: missionem filij et missionem spiritus ex parte effectus quos connotat in hoc potissimum differre quod missio verbi divini cum processio ē per intellectum ascendit praecipue solum illa dona quae ad intellectum spectant ut donum sapientiae, intellectus, scientiae, consilii &ª missio vero spiritus Sancti per voluntatem procedentis ordinatur potissime ad communicanda alia dona quae pertinent ad voluntatem ut donum fortitudinis, pietatis, et timoris. Sic noster Ang. Praecep. in 1º sent. ad Anibald. dist 15. q. unica. Art. 3º.

Art. 3º an missio invisibilis fiat solum secundum dona gratiae sanctificantis?

§. 1º quibusdam praemissis referuntur sententiae et vera eligitur

Missio divinarum personarum ex parte effectuum temporalium quos connotat in visibilem et invisibilem solet partiri. Missio visibilis ē illa quae fit in aliquo effectu sensibili apparente et representante personam missam, ut in verbi incarnatione patet et in adventu spiritus Sancti in specie ignis super Apostolos fit manifestum. Missio invisibilis ē illa quae in aliquo effectu spirituali et invisibili fit ut ē illa quae fit in iustificatione peccatoris per donum gratiae invisibilis de qua Job cap 9º dicitur: si venerit ad me non videbo eum si autem abierit non intelligam. In missione visibili mittitur una persona et manifestatur sine alia; in invisibili vero non una solum persona mittitur, sed duae procedentes, et licet Pater non mittatur, venit tamen et ipsi animae se cum aliis communicat iuxta illud Xpi Joann. 14. si quis diligit me sermonem meum servabit et Pater meus diliget eum, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus.

Praeterea: missio visibilis fieri potest

per quamcumque rem ordinis etiam naturalis sensibilem, eo quod Deus ad unionem hypostaticam naturam quamlibet creatam assummere potest et adhuc efficientius manifestandam in tali cumq. vel quolibet sensibili signo; missio vero invisibilis nisi ratione alicuius doni supernaturalis sanctae gratiae non fit; et quia inter dona supernaturalia quaedam cum gratia sanctificante connexa sunt ut charitas; alia vero ut fides informis, spes gratis gratiae datae auxilia ad iustificationem remote disponentia cum ea connexa videntur inquirunt Theologi, an invisibilis missio solum secundum dona primi generis fiat?

Partem affirmativam tenent quidam quos refert Suarez lib 12. de Trin. cap 5º eosque sequitur Arriaga disp. 55 sec. 4ª ubi docet posse adhuc dari missionem invisibilem etiamsi non fiat per dona gratiae sanctificantis sed per alia dona supernaturalia, ut sunt inspirationes, auxilia et habitus supernaturales a charitate distincti; ad plus tamen se extendit Durandus asserens posse etiam sine dona nec fieri etsi non exprimat se de propria missione loqui. Partem tamen negativam tenent Ceteri Theologi cum D. Th. in 1º dist 14. et 15. ubi Cassiodorus, Hispalensis et Mag. sententiarum, tenet etiam in eisdem locis de Anibaldus et in hac q. art 3º ubi Caietanus Banez, Zumel, Salmant. Ioannes a S.to Thoma Godoy et omnes thomistae quos ex Jesuitis adhaerent Molina, Suarez, Vazq. Granados et alii ex eadem familia frequenter. Sit ergo.

Conclusio: missione propria et simpliciter tali solum per gratiam gratum facientem et charitatem personae divinae mitti dicuntur. Probatur 1º ex illo Apost. 1ª ad Corinth. 6º Nescitis quia templum Dei estis, et spiritus Sanctus habitat in vobis. Quare Spiritus S. mittitur ad rationalem creaturam, ut in ea ut in suo templo inhabitet; sed nemo Dei templum nisi per gratiam et charitatem efficitur: ergo. Unde subdit Paulus: templum Dei sanctum ē quod estis vos: in ratione doni nos sanctificantis per gratiam habitat Spiritus Sanctus in nobis. Denique D. August. lib 3º de Trin. cap 4º ait: Spiritus Sanctus procedit temporaliter ad sanctificandam creaturam. Ex quibus verb. Angelicus hic art. 3º in argumento sed contra sic concludit: cum sanctificatio creaturae non sit nisi per gratiam gratum facientem sequitur quod missio divinae personae non sit nisi per gratiam gratum facientem ergo menti D. Pauli, Augustini et Thomae ē conformis nostra conclusio.

Ido pbr ratione D. Thẽ hic art. 3°. q.ª missio invisibilis divinarum personarum n̄ fit, nisi cum novo et fortiori modo existendi in anima rali; sed solum p charitatem et gratiam iustificantem Deus speciali et novo modo in anima rali existit ergo. Major patet et minor probatur: nam ut ibidem docet D. Thomas modus ille specialis quo Deus existit in anima consistit in eo quod illi praesens est ut cognitus in cognoscente et amatus in amante cognitione scilicet et amore ex perfectione amicitiae influentibus, scilicet cognitione experimentali ut infra videbimus; sed Deus non est praesens hunc in rali nisi per gratiam et charitatem, per quas solum fit perfecta hominis amicitia cum Deo, ut docet idem Ang. D. 2.2ae q. 23. art. 1°: ergo.

Secundo probatur eadem minor: nam ut dixerat A. D. loco ex contrariis relato missiones divinarum personarum ad id n̄ fiunt nisi ut ordinent et reducant creaturam rationalem in Deum ut in finem ultimum, a quo per peccatum avertitur, et recedit; sed ipsa reductio rali in Deum, ut in ultimum finem non fit nisi per gratiam et charitatem, quae hominem Deo ut ultimo fini coniungit: ergo solum per gratiam et charitatem fit missio invisibilis divinae personae.

3° eadem minor suadetur: nam in missione invisibili nobis dantur personae divinae, ut anima illas in se habeat, illisque perfruatur, ut docet A. D. hic art. 3°; sed haec potestas fruendi divina persona convenit solum a gratia et charitate, ut ibidem ait ipse A. D. et patet ex eo quod fruitio pertinet ad amorem quem aliquis habet ad ultimo expectato, quod est finis ut idem D. Ang. 2.2ae q. 11 art. 1° aperte docet: ergo idem quod prius.

Dices: quia per invisibiles divinarum personarum missiones Deus est in homine et homo in Deo, unde ut in calce rali primi annotatione per illas fit in nobis imago quaedam mirabilis illius circumincessionis, per quam una quaeque divina existit in alia ipsa quod canit. 4° divinae illae missiones [illegible] appellantur; sed Deus n̄ est in homine nec homo in Deo nisi per charitatem ut patet ex illo Joan. 1°. Deus charitas est et qui manet in charitate in Deo manet et Deus in eo: ergo X.

Urgetur amplius: quia specialis, novus ille modus existendi Dei in anima rali, nec per solam fidem nec per spem, nec per gratiam gratis datam, nec per dona naturalia potest haberi: ergo solum

homo per gratiam et charitatem. Ans probatur: quia cum fide spe, caeterisque donis tum gratuitis, tum naturalibus stare potest peccatum reatus; sed specialis illa Dei praesentia cum peccato incompossibilis est, ut ostensum dicitur Prov. 15. longe est Dominus ab impiis. et Psalm. 118. longe a peccatoribus salus.

§. 2°. arguitur in contrarium occurrit.

Arguitur 1° quia spiritus Sanctus datur etiam per dona n̄: ergo etiam in illa mittitur. Ans probatur: quia omne donum etiam naturale quod confertur creaturae ex divina libertate procedit; sed ratio conferendi per libertatem est amor, qui etiam est primum donum quod a liberali confertur in omni dono etiam naturali a Deo creaturae collato datur amor, et consequenter spiritus Sanctus. Confirmatur quia eatenus dicitur spiritus Sanctus quatenus novo modo est in nobis quo antea n̄ erat; sed ratione cuiusque doni ipse de novo nobis conferatur est modo novo in nobis quo antea n̄ erat: ergo.

Respondeo ex D. T. in 1. d. 19 q. 1 art. 2 ad 1. ad ans ad Co. 1°. ista maxime dicitur missio: ratio conferendi ex libertate est amor, ut influens, sed ut datus non missio est amor ut datus subditus: ratio conferendi ex libertate quidem 2° ex n̄ libertate non missio et cum. Etiam licet ad omne donum liberaliter collatum amor effective occurrat, ut datus tamen solum occurrit ad illa dona, quae nos Deo immediate coniungunt quia Deo ut fini ultimo immediate adhaerentes illo obiective fruimur.

Ad confirmationem 2° etiam ex A. D. in eadem distinctione ad Anib. q. una ar. 4 ad 2. dicitur [illegible]: quatenus novo modo est in nobis novitate speciali id est ut connexa ipsa generali modo essendi in rebus per essentiam praesentiam et potentiam, 2°. novitate mali et ipsa generali modo existendi in rebus connexa non missio, et sub eadem dist. minor n̄ conseq.

Arguitur 2°. quia in incarnatione fit quaedam specialis missio verbi divini ad humanitatem et spiritus Sancti ad B. Virginem ex illud Lucae 1°. spiritus S. superveniet in te; sed [illegible] haec missio a donis gratiae essentialiter n̄ dependet, eo quod posset Deus assumere naturam irrationalem, quae donorum gratiae capax n̄ est, sed naturam rationalem omnibus donis gratiae spoliatam: ergo.

Dices: quia in Eucharistia fit missio personae filii eo quod ibi existit de novo corpus Xpri ex vi consecrationis et persona ver-

sit per auxilium excitantis; sed haec missio non est sine infusionem gratiae sanctificantis in animam. ergo gratia ibi non est anima. hoc enim gratia gratiam non est in sacramentis ut in subiecto sed ut in instrumento: ergo. Confirmatur 2º quia si quis iustificaretur per visionem beatificam sine habitu gratiae esset ad illum missio invisibilis spiritus sancti quia speciali modo esset in anima per iustificationem et beatitudinem: ergo missio divinarum personarum a gratia sanctificante eliminari non dependet.

Ad 1. missionem verbi divini in incarnatione non esse invisibilem, quia hic aliquid requirit, sed visibilem ratione naturae assumptae. 2º resp. in incarnatione communicari naturae assumptae gratiam unionis quae perfecti modo sanctificat quia gratia habituali, utpote quae semper eius et sanctitatem eminentiori modo continet; unde etiamsi natura humana a verbo assumpta omni dono gratiae careret per ipsam tamen substantialem personae sanctitatem perfecte sanctificaret; si autem verbum naturam irrationalem assumeret, licet non sanctificaret illam, eo quod ad hoc sit incapax, esset tamen de se illa ad ordinatum ad sanctificandum. Aliud quod ad 2. fit ad rationem missionis ut patet in apparitione spiritus sancti in linguis igneis, quae fuit visibilis missio, quae ordinabatur ad sanctificandum Apostolos. Ad illud de B. Virgine dico, quod quando recepit Dei filium non augmentum gratiae recepit et non fuit sufficiens ut ad illam mitteretur Spiritus Sanctus.

Ad 3.

confirmationem 2º. quod de eucharistia, ostendunt loquendo vel quoad sumptionem et sic dat sacrificio, vel augmentum gratiae, vel quoad consecrationem et sic 2º. Dico 1º quod illa non est missio specialis verbi ad sacramentum, sed speciei Christi ut ibi est ratione sua ibi exstat. 2º quod etiam si illa transsubstantiatio in missione pertinet tamen ad missionem visibilem reducitur, quatenus corpus Christi ibi existit sub speciebus quae visibiles et sensibiles sunt. Ad 3. ad 2. quod ille qui iustificaretur per visionem beatam sine habitu gratiae haberet gratiam sanctificantem eminentiori aut aequivalenter seu qualitatem realiter, quia haberet ultimatim gratiae sufficientem ad remissionem peccatorum, et ipsa ordinatur de se gratiam in subiecto exigentes et hoc ad missionem divinae personae sufficit.

Ex dictis colligitur 1º: quod per auxilium quo spiritus sanctus actum ad actum attritionis movet non fit aliqua spiritus

Sancti missio, eo quod tunc nondum animam inhabitat, sed solum ad hostium cordis pulsat iuxta illud Apocalypsis 3º ecce sto ad hostium et pulso. Unde Trid. sess. 14. cap. 4º dicit attritionem esse spiritus sancti impulsum non ad huc quidem inhabitantis, sed solum moventis. Colligitur 2º specialem assistentiam spiritus sancti quae datur summo Pontifici vel Concilio generali ad res fidei definiendas non esse missionem, eo quod per illam non inhabitat animam, sed tantum instruit movet ac dirigit illum ne in veritatis cognitione aberraret. quare assistentia illa spiritus Sancti pertinet ad generalem praesentiam Dei in rebus per operationes.

Colligitur 3º. quod cum fides informis vel auxilia ad gratiam remote disponentia infunduntur fit quaedam missio improprie et sine qua non augmentum proprie et simpliciter. Unde quidam aliqui elicit actum fidei informis et dilectionis naturalis habitus. Deus praesens in anima ut cognitum in cognoscente, et amatum et in amante, sed cognitione et amore ex perfecta amicitia procedens, aut ex proximiter remota de quo in sequenti loquitur. D.A. dicit per missionem invisibilem Deus fieri quantum animam ut cognitum in cognoscente, et amatum in amante ut aut sequenti plenius explanabimus. Ad 4.

Articulus 4. utrum ex vi missionis non solum dona gratiae sed etiam ipsae personae dentur, et existant realiter in animas?

§. 1. quibusdam praemissis referuntur sententiae et eligitur vera.

Pro pleniori resolutione advertendum est 1º: quod cum mittuntur divinae personae per gratiam non solum dantur dona gratiae sed etiam ipsae personae quae a donis gratiae distinctae et peculiari modo sunt in anima iusta, et ita quo non existunt in aliquibus et quae generali modo iuxta immensitatis sunt per essentiam, praesentiam et potentiam. Quare di sputatio est de modo isto peculiari existendi in anima sanctificata per gratiam an sit praesentia realis physica et substantialis a praesentia singulari distincta, ut in humanitate Christi contingit in qua praeter praesentiam immensitatis datur substantialis et realis unio personae.

Non supponendum est indubitanter tenendum quod ex eo

ni A. P. in hac q.t ar 3o opportg ug appellavit exarag, cui subscribunt
uu.i Theologi et omnes conveniunt j hac speciali dinq pp absque dista
a præsentia impositi orpore educta ex pp testimonijs sacræ Scripturæ. ut hoc
Joan 14. illis verbis: ad eū veniemus et mansionem apud eū faciemus. et 1a Cor.
3. infra: apud vos manebit et j vobis erit. ubi aperte significa-
tur divinas personas in nobis habitare et ad nos venire quod e donis quæ
verificari n pot. Ubi 1a ad Corinth. 3o dicitur: nescitis quod membra vestra templū
S. Spiritus Sancti. et cap 6o membra vestra templum S. Spiritus Sancti quæ
habetis a Deo, q in vobis ē. Et ita Scriptura expresse distinguit inter h qd e dari
dona creata gratiæ et charitatis, et dari ipsam personam divinam ad Rom.
5o charitas Dei diffusa ē j cordibus nris p Spiritum Sanctum q datus
ē nobis.

Supp. ē eig præsentia hanc personæ divinæ j anā iusti posse 2pā medi-
tari. 1o summare et perfecte ut j Patria et tunc manifeste constat
ee realē unionem j ratione obj intelligibilis eo q ibi unit divinā essā loco spec.
reddat intell. immediate statū ipsa divinitate j ratē obj. intelligibilis quæ pp-
na nescit a ipsa immensitate dista, eo quod in intellū Beati cui dun-
sistit dispos alequā supplet media qua fit illa unio et præsentia Dei re-
ge tamp suo quad in præsentia immensitatis n evenit, qa cum totū ee et
nllā dispos ex p.e cre plexigit.

2o unitur hic Dei ipse n ita summata et per-
fecta sed adhuc imperfecta, et j via qdo ambulamus per fidem et n per spē
et ita n unitur Deū nro similis j ratione spec intelligibilis neq j ratione
obj quo summare perfecte et de facto fruimur, et ita distile percipit
aliq mq unionis, seu pp realis præter immensitatem, et præter statum illum qo
rarū quo gaudet gratia in ee, atq erit j illa.

Alis suppositis 1a sic negat hac realē
præsentiā divinarū personarū per suā entitatē et substantiā j anā a ipsa immen-
sitate distam quæ tenent Vazq. Alarcon, Quiros, Molina, et alij eiusdem
familiæ, qa ex Theologis adheret Illmus Godoy referens pro illa Antiq.
ores theologos. 2a ē affirmativa, quæ sequuntur Sal. Gonz. PP. Salm. referunt
p eadē Cornelius Alapide, tenet eig Mr. Joannes a S.to Thoma disp. Hanl.

3o afrans ee idem inter D. Th. discipulos, quæ ex PP. Societatis amplec-
titur Suarez cui alij PP. sue familiæ subscribunt, ut refert Illmus Go-
doy illā, quem defendit Granados q cit. restricta sit.

1o: missio divinarum personarum
etiam invisilis et ratione gratiæ facta j anā necessario petit realē et physicam
præsentiā personæ missæ in ipsa anā præter præsentiā suæ immensitatis, requir-
tamen quæ donis ne nescit immensitate qua remota præsentia realis per gratiam
resultare n potest.

Deduco 2pā continet partem, et quoad 1am pt. 1o ex D. Th. 4o 2a qq.
cap. 18, ubi ait: Spiritus S. secundum substantiam suam j habitat mentem. Et 1o
ad Annib. dist. 14. q. una art. 3o ubi docet, unionem nrā cum Deo qdo iustifi-
camur n solū ee cum dono Dei sed etiā cum ipso Deo, neque illū aliter
per cognitionem, et amorem habere sicuti hōr vestimentum, vel albedo his verbis:
Habetur aliquid per aliquem modum unionis sicut hōr vestimentum, vel al-
bedo, hō autem, qdo iustificatur n solum unitur dono Dei, qd fit j anā reci-
pitur, sed ipsi Deo per cognitionem et amorem aliter, qa p ad hoc per Deo,
unum Spiritus ē 1a ad Corinth 6o; sed habere albedinem aut vestimentum per
unionem cum ipsis sine eorum reali præsentia n fit: ergo habere n solum dona
Dei, sed etiam ipsum Deum per unionem ex vi cognitionis et amoris cum ipso
fieri nequit sine reali et physicā Dei præsentia. Tunc sic: sed divinas personas
dari sm substantiā quæ a donis distās verificari n pot ni in vi missionis
ad cum tamen fiant illi rā præsentes: ergo nrā 1a ē ad mentem D. Thē.

2o pdex
eodem D. Thā j 1o d. 37. q. 1a art. 2o ubi postquam explicuit modum esse Dei
in rebus p essam suam, et post subdit de isto speciali modo extendi j rebus p
gratiam explicans illum sic: secundo cum attingit ad ipsum Deum sm substantiā
suā operatur et n sm similitudinem tantum, et h ē per operationes, ut qdo aliq. fide adhe-
ret ipsi 1æ veritati, et charitate ipsi summæ bonitati, et sic ē alius modus
quo Deus specialiter ē in sanctis per gratiam. Ubi manifeste docet S. Dr. ipsum
modum extendi per gratiam pertinere ad realem exm Dei j cra et specialē ipsum
ultra illum quæ ē in omnibus p immensitatem. Deo

Deduci eig hec realis personarum præsentia

ex vi missionis j anā iusti, ex perfectā raone amoris: nã perfectã amantis non ē per affectivã unione ad obiũ amatũ, qut obiũ ē in apprehensione sed quærit unionẽ effectivã et realẽ qua ipsi obiõ quatus pot. coniungit, ut docet A. D. 1a 2æ q. 28. ar. 1o; sed missio Spiritus Sancti fit per amorẽ perfectũ: ergo n̄ debet sistere j unione affectivã et morali, sed realẽ et intimã exhibere pu... utriusq. præsentiã.

Deinde suadet raone sumptã: q.a ex vi missionis Deus ē præsens j anã iusti, sicut cognitũ in cognoscente, et amatũ j amante; sed h. n̄ fit nisi p realẽ et physicã præsentiã personarũ j anã iusti: ergo. Mai. ē apd omnes typicæ fere et suimet adversariorũ ut infra videbimus et min. ptr: q.a n̄ utcumq. Deus ē præs j anã iusti sicut cognitũ in cognoscente et amatũ in amante, sed cognitione, et amore experimentali semper, qut tradit D. T. in 1o dist. 14 q. 2a ar. 2o ad 3um his verbis: n̄ quæcumque cognitio sufficit ad ratio missionis sed solũ illa quæ accipitur ex aliquo dono appropriato personæ per quod efficitur nobis coniunctio ad Deum sm modũ proprium illius personæ sc. per amorẽ q.do Spiritus S. datur; unde cognitio ista ē quasi experimentalis, sed attingere obiũ q cognitionẽ de illo experimentalẽ n̄ fit nisi p realẽ et physicã obiti præsentiã ex vi cuius hr et possidetur intimeq. coniungitur: ergo realis et physicã divinæ personæ præsentia exigitur ut illa sit præsens j anã iusti sicut cognitũ j cognoscente.

Et ptr ex D. Dyonisio cap. 2o de divinis nõibus ubi de Ierotheo affirmat, quod erat perfectus in divinis n̄ tantũ dicens sed et patiens divina ut affert A. D. 2. 2. q. 45. ar. 2o sed pati divinã et experimentalẽ cognitionẽ de Deo here n̄ solũ pertinet ad statũ gloriæ ubi intuitive Deus videtur sed etiã ad statũ ubi adhuc Ierotheus erat: ergo.

Nã raõ et D. Thẽ dictã explanatur exemplo satis claro ex anã nali desumpto: dimũ ej quod esti Deus in statu viæ n̄ intuitive videat sicuti j Patria, sed obscure et per fidẽ cognoscat adhuc q.do habitat j anã iusti, tamen experimentali quodã tactu cognoscit sicut anã n̄ra n̄ videmus, et tamen experientia animationis sentimus quasi obiũ præsens q.a infert nos rr et operationis indicia nobis præsentat. unde sicut hæc inditia experimentalisq. anĩ cognitio per illa solũ hr ex vi physicæ

realis, et physicæ anĩ j corpore, ita etiã inditia quæ Deus nobis p gratiã sui... nale præsentat, ac experimentalis cognitio quã de illo homo j via fieri nequit nisi supposita illius physicã, et reali præsentiã j anã iusti.

Ultimo suadet nra sctĩo: q.a ex vi missionis divinarũ personarũ raone gratiæ ipsæ pñe novo, et speciali modo extant j anã iusti; sed si n̄ existerẽt per physicã et realẽ præsentiã a præsentia immensitatis distinctam n̄ existerent novo, et speciali modo: ergo. Mai. ē apud omnes et j confesso et satis ptr ex dictis. Min. v.o ptr: q.a extincta gratia j hõe peccatore adhuc j illo remanet ipsã immensitas divinarũ personarũ sicut idem Deus ex vi immensitatis ē ubique, videlicet per essentiam, præsentiã et potentiã; sed extincta gratia n̄ remanent personæ divinæ existentes illo speciali modo ex vi missionis facta ad ratiõ per gratiã cuius n̄ maneat gratia ergo ē distincta physicã, et realis distincta a præsentia immensitatis.

2o parti adversus qui asserit hanc physicam et realẽ personarũ præsentiã j anã iusti fac... ex vi missionis supposita præsentia immensitatis earũdẽ personarũ tali negotio suadetur: 1o: q.a præsentia immensitatis pertinet concursu, et influxu Dei q fit per contactũ operationis, ut docet D. Th. in hac 1a parte q. 8a art. 1o: contactu immensitatis in Dei operatione fundatur; sed talis concursu influxu, aut operatio nobis supponitur ad præsentiã realẽ intimã et physicã personarũ divinarũ j anã iusti: ergo hæc præsentia physica, et realis personarũ j anã necessario supponit præsentiã immensitatis earundẽ personarũ. Mai. patet et min. probatur: q.a prædicta præsentia realis et physica personarũ j anã necessario supponit ipsam creaturã here eẽ j re productũ a Deo tũ nale quoad suũ naturã, tum supernale quoad gratiã: sed nullũ eẽ cũ sive nale, sive supernale pot hrẽ eẽ j rerũ nã sine influxu creatione et operatione divinã ergo quod prius. § 2.

§ 2o Succidunt hostilitatis momenta

Arguitur 1o: argt.o quo conincitur sntiã Godoy ex D. Thõ in hac q.a art. 3o et in 1o sentent. dist. 14 q. 2a ar. 1o et 2o et aliis in locis ubi exprtis modis extendit personarũ in anã ex vi missionis, asserit illas eẽ præs...

in anima iusti, ut cognitum in cognoscente, et amatum in amante; sed ut personae divinae sunt in anima iusti ut obiectum cognitum, et amatum praesentia physica, et realis necessario non est: ergo. Minor probatur: quia obiectum physice absens, et distans potest cognosci, et amari, et consequenter esse in aliquo a se distincto, ut obiectum cognitum et amatum: ergo.

Ista argumenta: quia si ut missio personarum subsisteret ista praesentia physica, foret necessario diminute nimis D. Thomas procedisset in explicanda missione divinarum personarum, contra eiusdem D. Thomae intuitionem. Sequela probatur: quia D. Thomas supra praesentiam immensitatis solum addit quod Deus sit praesens ut cognitus, et amatus; sed haec a praesentia reali et physica non dependet: ergo.

Respondeo distinguo maiorem: ut obiectum cognitum, et amatum absolute et sine addito, nego maiorem, ut obiectum cognitum, et amatum cognitione et amore experimentali supernaturali, concedo maiorem, et sub eadem solutione minoris nego consequentiam. Etenim mediante gratia habituali ut communicata in via unimur cum Deo ut obiecto cognoscibili experimentali, et quia obiectum non praesens realiter non potest subesse cognitioni experimentali; fit consequens ut ratione gratiae ut communicatae in via uniamur cum Deo ut realiter nobis praesenti, quae praesentia physica etsi dicta est ad praesentiam immensitatis illa tamen necessario supponit: quia cum Deus infundendo gratiam efficiatur vitaliter nobis per immensitatem fit praesens ratione gratiae experimentaliter cognoscitur; sicut quia anima rationalis per informationem vivificat corpus reddit nobis cognoscibilis cognitione experimentali, et ita gratia habitualis ut communicata in via est dispositio ad praesentiam realem Dei, et realis Dei praesentia super illa fundatur quia unit nos cum ipso ut cognito experimentali cognitione, quae petit fieri ad Deum ut realiter obiective nobis praesentem.

Ad confirmationem respondeo quod D. Thomas hanc praesentiam personarum in anima explicat per hoc quod sint in illa sicut cognitum in cognoscente, et amatum in amante ut poneret differentiam inter illam et praesentiam immensitatis, per quam Deus habet se ut efficiens et est praesens sicut causa agens suo effectui immediate per istam vero est praesens Deus ut obiectum cognitum et amatum intra animam, cumque praesentia agentis distincta sit a praesentia obiecti ideo istam explicuit per hoc quod personae sint in anima sicut obiectum cognitum et amatum.

2° respondeo D. Thomam supra tractatum illum operatum, et influxum Dei ad immensitatem spectantem recognovisse istum modum extendi per gratiam sed non dixisse quod consistit in qualicumque cognitione, et amore Dei sed quo habetur per quamdam experientiam et unitatem ad Deum ut ad praesentem per modum agentis et principii vitae nostrae; sicut habemus cognitionem de anima nostra, ut vivificante nos per ipsam experientiam vitalium motuum, et ista experientia sic Dei cognoscendi est praesentia obiectiva quam addit gratia supra praesentiam tractatus divini in his qui non sentiunt Deum, aut quia non cognoscunt, aut quia experimentaliter non tangunt nec sentiunt se ab eo vivificari ex quo constat hanc praeceptorem diminute non processisse. 131.

Instat Godoy: quia notitia experimentalis de Deo habita in hac vita non petit Deum realiter obiective praesentem: ergo antecedens probatur ex D. Thoma in 1° dist. 15. q. 4a ar. 1° ad 1um ubi docet quod aliquis solum ex aliquibus signis potest coniicere se habere aliquod donum, in quo persona divina datur: ergo iuxta D. Thomam notitia experimentalis Filii habita per donum sapientiae non est certa sed coniecturalis; sed notitia coniecturalis non petit essentiam realem obiecti praesentiam: ergo. Respondeo nego antecedens. Ad probationem respondeo quod ibi loquitur D. Thomas de notitia prout opponitur cognitioni certae, et clarae quo pacto coniecturalis dicitur; vel loquitur de notitia habita de obiecto non in se ipso sed in effectibus cum quae notitia ista experimentalis personarum non sit immediate in se ipsis sed in illis ratione gratiae, et aliorum effectuum, ideo dicitur notitia coniecturalis, sicut potest dici talis illa quae habetur de anima rationali, quae non habetur in ipsa anima sed in unione informativa, in vivificatione, et aliis effectibus.

Alias obiectiones affert illustrissimus Godoy, quae mittuntur in hoc quod personae divinae dant nobis rationem gratiae iustificantis quae unit nos Deo ut obiecto cognito per fidem, et amato per charitatem, gratia autem nos sic uniens Deo, non exigit illius realem praesentiam; sed istae facile solvuntur ex dictis dicendo quod haec gratia iustificans non ut cumque nos Deo unit ut obiecto cognito per fidem et amato per charitatem, sed ut obiecto cognito, et amato cognitione et amore experimentali ad quod requiritur realem obiectivam personarum praesentiam ut patet ex dictis.

Arguitur 2°: quia ille novus modus aut novus effectus aut mutatio creaturae, quae fit per gratiam in via missionis est effectus operationis divinae ex immediata illa dicitur

151

Deus est in anima tanquam medio obiecto operationis sed non pertinet ad immensitatem ut vidimus: ergo iste novus modus non addit novam praesentiam supra praesentiam immensitatis. Confirmatur quia quamvis ille obiectus operationis sit effectus Dei non est ab illo, ut ~~sic~~ ~~ad~~ trino, sed ut uno, eo quod opera Dei ad extra sunt toti Trinitati communia: ergo ex vi illius non est in anima ut trinus sed solus idipsum et, sed ad missionem requiritur quod sint personae in anima: ergo.

Respondeo concesso antecedenti distinguo tanquam medio obiecto operationis sumpto secundum se hence, nego consequentiam, se hence presupposito secundum consequentiam. Etenim ille novus effectus, aut immutatio creaturae ut est effectus Dei a tota Trinitate procedens pertinet ad immensitatem, et quatenus sic non pertinet sumpto ad missionem sed illius procedit, ut tamen est ratio manifestandi personas est effectus denotatus a missione illarum, et quatenus sic sumpto ad missionem spectat immensitatis suppositionem ad non mittuntur personae et procedunt in creatura tales, ut manifestentur in illa.

Ad confirmationem 2.º quod licet ille obiectus Dei in creatura sit a Deo ut uno quatenus operatio est, et effective a Deo procedit; tamen manifestatio Dei quae fit per conversionem creaturae ad Deum orta ex tali obiectu in creatura non solum est manifestatio Dei quoad essentiam sed etiam quoad personas quod sufficit ad missionem: Ergo 2.º concesso antecedenti distinguo consequens: ergo ex vi illius non est in creatura ut trinus sumpto ex vi illius quatenus operatio est concedo ut manifestatio est, nego consequentiam.

Arguitur 3.º quia Angeli etiam sint distantes inter se possunt se videre vera amicitia frui et communicare se per locutionem quia localis distantia non impedit locutionem in Angelis ut docet D. Thomas in hac 1.ª p.ª q. 107. art. 4.º: ergo multo minus impeditur vera amicitia et communicatio Dei ad animam ex defectu praesentiae physicae et realis. Probatur consequentia: quia communicationes amicales purae spirituales fere omnes ad locutionem et illuminationes reducuntur.

Respondeo 1.º quod plures sunt actiones in quibus Angeli communicare non possunt sine praesentia locali: sicut nec enim Angeli custodes nobiscum perfecte communicant nisi frequenter ad nos descendant. Similiter ergo unus Angelus amicus alterius non vellit illum defendere ab aliis seu quaerere et apprehendere

nisi illi propinquaret et praesens fieret: sicut etiam ad arcendos daemones ab aliquo loco vel persona illos apprehendunt et movent de loco unde habetur de dicto quod Angelus Raphael apprehendit Daemonium et relegavit illud. Et ita perfecta amicitia inter Angelos etiam communicationes reales requirit per se realiter quando opus fuerit quare sicut substantiae spirituales possunt colloqui, et communicare in aliquibus absque praesentia locali in aliis tamen quae a motu dependent communicare non possunt sine tali praesentia, ita etiam communicatio animae cum Deo, et si in his quae ad immensitatem spectant non petat realem praesentiam in aliis tamen quae status dicimus illam exigit.

Respondeo 2.º quod etiamsi communicatio Angelorum stare possit sine praesentia locali, quoniamque ad invicem se videre et amare quacumque distantia non impediente tamen communicatio unius Angeli cum altero est cum illo tanquam cum persona parlari et extranea, quae cum aliunde sit spiritualis communicatio potest esse absque praesentia illorum locali. Ceterum communicatio amicalis animae cum Deo non est tanquam cum una parlari et extranea omnino, sed tanquam cum patre, ultimo totius est naturae tam naturalis quam supernaturalis et ideo supra obiectum illum influxionem totius est, quod fit per immensitatem addit quod retinet obiective in praesentia quod operative est ~~primus~~ sicut cognitio et amor ~~cr.~~ animae, ergo non est sicut ~~circa~~ ~~eiusdem~~ distantes sed nobis intimus et supra intimam maximum ipsius intra nos, quae supponit reddit cognitio quaedam ipsius quae si experimentalis est non petit esse ad distantiam et in modo se habet cognitio et amor, quo Deus dicitur specialiter esse in nobis, et quo personae mittuntur ad nos.

Etenim experimentalis cognitio, quae fit per connaturalitatem et unionem ad Deum in quo vivimus est communicatio familiaris animae cum Deo, tanquam cum ~~ista~~ vitae suae et principio totius esse sui, et ideo maxime est iste amor charitatis ad Deum quia est plusquam animae et vitae propriae, unde ex communicatione Angelorum non potest trahi argumentum ad communicationem animae cum Deo quia unus Angelus non dat alteri esse, nec vitam sed solum est communicatio ut ad extraneum.

Ex dictis colligitur principaliter praesentiam Dei in anima intelligi non posse per aliquam mutationem in ipsa quae

ıñ de novo acquirat eq in se sed per novã mutaonẽ cr̃e quatenus nascitur in ea novus respectus realis dependentiæ ad Deum et ista realis coniunctio et immutatio cr̃e ad Deum dicitur ꝑfectiõ seu extrã eius realis ut optime notat D. Th. in 1. dist. 14. q. 1. art. 1. ad 3. et 2. et 3. et ita ñ solum attendimus ad novum effectum positum in cr̃ã, quatenus recipit in se dona gratiæ et ~~virtutes~~ ~~suis~~; sed ad novum respectum, quo cr̃ã ñ sistit in ipsis donis sed tendit ad Deum, a quo dantur dona et ibi sistit relatione ad Deum unde sicut mediante eo quod cr̃ã recipit a Deo fit Deus illi præsens ani præsentia immensitatis, et mediante assumptione unitiva et applicativa humanitatis ad personalitatem verbi fit ei coniuncta et specialiter præsens; ita eius mediante novo ordine seu respectu seu nova mutatione cr̃e fit Deus illi novo modo præsens ꝑfectiõ specialiter ab immensitatis præsentia distincta.

Hæc sunt quæ de abscondito et excelso Trinitatis mysterio per speculum et in enigmate videre potuimus; faxit Deus ut sicut fide credimus et corde confitemur revelata facie Deum tonitre videamus. Et omnia correctioni Eccle. et sapientum emmendationi subjicimus, et B. Virgini de Rosario dicamus. Utinam omnia cedant in laudem illius et Angelici nostri Præceptoris a quo si quid devium vel contrarium unquam discedens, a nobis assertum fuerit pro ñ dicto haberi volumus, illudque libenti animo retractamus. Valete

Jot mala sum passus, quot sydera in æthere lucent.

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO